

Naročnina mesečno
25 Din, za inozem-
stvo 40 Din — ne-
deljska izdaja ce-
loletno 96 Din, za
inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v
Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva: dnevna služba 2050 — nočna 2996, 2994 in 2050

Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

SLOVENE

Ček. račun: Ljub-
ljana št. 10.650 in
10.349 za inserate;
Sarajevo št. 7563;
Zagreb št. 39.011,
Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitar-
jeva 6, telefon 2992

Edina pot

Občinske volitve na Bolgarskem, ki so nekaka predpriprava bližajočih se volitev v narodno skupščino, so pokazale zelo značilen rezultat. Ker je predsednik vlade Mušanov vodil volitve z objektivnostjo in zakonitostjo, kakor še nobena vlada pred njim zato številni rezultati odgovarjajo dejanskemu političnemu mnenju in razpoloženju bolgarskega ljudstva. Tako nam je na podlagi odstotkov, ki so jih dobile posamezne stranke od celokupnega števila volivcev (770.000), mogoče ustvariti si točno sliko politične strukture bolgarskega naroda v sedanjem momentu.

Odnosno največ glasov je dobila zemljedelska stranka in sicer okoli 32%, ako seštejemo glasove vladnih in opozicijskih zemljedelcev. Demokratska stranka Mušanova je zbrala okoli sebe nekaj nad 15% vseh volivcev, ostale vladne stranke okoli 13%, tako da je za vladno koalicijo, ki so ji jedro zemljedelci, oddalo svoje glasove 60% vseh volivnih upravičencev. Kar se tiče opozicije, je najmočnejša stranka Cankova, ki je fuhrer mlade stranke bolgarskih fašistov in je zbral okoli sebe okoli 10% Bolgarov, ki so šli na volišče. Ostalih 30% volivcev se razdeli na druge manjše opozicijske skupine, med katerimi so komunisti, ki so topot dobili samo 7% glasov, to je, več kot dvakrat menj nego pri zadnjih volitvah.

Ta rezultat nam pove, da je zdrava pamet bolgarskega po ogromni večini kmetkega ljudstva odklonila vse ekstremistične stranke, kojih politični in socialni program se ne bi mogel uresničiti brez revolucije. Ta pojav opazamo v zadnjih letih po vsem svetu, ki se je v letih dobre konjunkturo močno nagibal na levo, dočim so začeli komunisti padati, čim se je pojavila gospodarska kriza. Zdi se, da je resnost gospodarskega položaja izničila narode, da se more tak v bistvu zgrešen gospodarski red in z njim zvezana socialna neenakost premagati le z naporom vsega naroda, ki je začutil, da se more preporočiti samo na moralni osnovi socialne vzajemnosti delovnih stanov, ne pa po nasilju resolucije, ki bi vedla do anarhije in despotizma, ki ga kulturni narodi Evrope odklanjajo. S padanjem komunizma pa gre vzporedno naraščanje fašizma, ki predstavlja skrajnost in pretiravanje konservativnega principa, te naravne in v zgodovini zakonito ponavljajoče se reakcije na levičarske ekstreme, ki so jo pa duceji in fuhrerji izrabili v to, da ohranjajo veka kapitalistični »red«. To opazimo celo v Spaniji, ki je, ako bi veljali »zakoni« marksiistične znanosti, bila od vseh evropskih držav najbolj zrela za komunizem, pa nasprotno dosledno odbija vse anarhistične in komunistične puče, čeprav je socialno vprašanje v tej državi najbolj pereče na vsem našem kontinentu.

Vidimo pa tudi, da države, ki ohranjajo demokracijo kot temelj političnega življenja in razvoja, enako uspešno odklanjajo tako komunizem kakor fašizem. Zadnji dogodki na Francoskem so pokazali, da se ljudstvo, ki se zaveda svojih pravic v demokraciji, kljub najodločnejši opoziciji proti režimu ne da zapeljati ne od leve ne od desne strani in si zna izvojevati svoja politična prava brez krvave revolucije. V Angliji, materi evropske demokracije, predstavlja Mosley s svojimi par fašisti najbolj smešno figuro v anglosakem svetu. V severnih državah je zaradi privezanosti ljudstva na parlamentarno demokracijo nemogoče zmešati državljano glave s komunističnimi utopijami in fašističnim lažikonservativizmom. Čehoslovaška kljub širokemu delokrogu, ki ga demokratska ustava dopušča tudi najekstremnejšim strankam, ne pozna ne komunistične ne fašistične nevarnosti. Tudi v Združenih državah severne Amerike lahko vsak čveka in piše, kar hoče, vendar pa ljudstva ne bo odvrnil od demokratske miselnosti in političnega ustroja.

Nauk iz tega je čisto jase. Ruski komunizem, ki se boljševidem imenuje, ni »nujen ploid« nobenih marksiističnih gospodarskih »zakonov«, ampak ruskega carizma, ki je s trdovratnostjo omejenega despotizma zadrževal demokracijo in z najskejnejšim terorjem dušil in preprečeval njen razvoj. Če bi bil ruski monarhistični režim dal prosto pot demokraciji, bi boljševidzma v Rusiji nikoli ne bilo. V Evropi opazamo, da komunizem raste, kjer in kadar se demokracija tlači ali pa zlorablja in izpodkopa, da pa se sam po sebi razblinja tam, kjer se demokracija ne da zbežati, da bi skušala ohraniti politične in socialne krivice s fašističnimi in napofašističnimi metodami. V demokratskih državah ni treba fašistične revolucije, ki priuša le nove krivice in vede v nove zmote ter katastrofe, da se narodna celota ozdravi, ampak se politično življenje in gospodarski ter socialni red mirno prenavlja po demokraciji sami.

Zato se v demokraciji državi vsi prevratni pokreti, pa naj so usmerjeni v protikršćanski lažikonservativizem ali v ateistični socializem, premagajo bolj nego s takozvano močno roko in njenimi sredstvi avtoritarne sile z doslednim izvajanjem in razvojem kulturne demokracije, ki uresničuje gospodarski red, socialno pravičnost in politično svobodo z demokratskimi sredstvi na parlamentarni areni, ne pa z raznimi čekami in ovrami, koncentracijskimi tabori ter prisilno desuro boljševidskih ali fašističnih feldveblov, ki eksperimentirajo cele množice, katerim so hipnotizirali možgane kakor Mohamed svojim Arabcem. Politični razvoj v Evropi nas uči, da je edino najuspešnejše orodje v boju z levičarsko in desničarsko skrajnostjo poštena, odkrita in dosledna demokracija. Že Abraham Lincoln je dejal, da sredstva zgolj političnega potlačanja kakršnegakoli že pokreta pokret z vsemi njegovimi dobrimi in slabimi elementi le ojačujejo, čim večjemu pritisku ga izpostavljajo, da pa vsak pokret,

Priznanje, ki ga ni bilo več treba

„Vodstvo Avstrije je trdno v rokah Heimwehra“

Izjava državnega podkanclerja majorja Feya

Dunaj, 21. febr. G. Zvezni podkancler major Fey je v razgovoru z dopisnikom »Fügentensega«, ki ga prinaša tudi »Neue Freie Presse«, rekel to-le o odnosih med Heimwehrom in med narodnim socializmom:

Pogajali se bomo s Hitlerjem...

»Naše stališče se prav nič ni spremenilo. Ako Hitler prizna neodvisnost Avstrije, se bomo z njim rade volje pogajali in na tej podlagi je sporazum tudi mogoč brez ozira na to, kar nam je do sedaj nemška vlada napravila težav. Toda mi imamo tudi pogoje, ki tičejo posebno Heimwehra. Heimwehr nima nobenega parafrasa, ki zahteva čistost pasme. Če mi na vsej črti poudarjamo krščansko družbo in krščansko kulturo, se mora to tako razumeti, da smo mi v prvi vrsti za krščansko ljubezen do bližnjega, za mirno sožitje stanov in narodov in za ljubezen do domovine. To našo ideologijo bodo narodni socialisti pač morali priznati, ako želijo, da se z njimi sporazumemo.«

Glede bodočnosti krščanske socialne stranke se je podkancler Fey izrazil s sledečimi besedami:

Mož, kot je Kunschak, ne rabimo

»S tem vprašanjem se še za enkrat nismo bavili. Toda to stoji in od tega se ne damo odpraviti, da mož, kot je n. pr. Kunschak, mi ne moremo več rabiti. Kunschak bi bil še sedaj pripravljen pogajati se s socialdemokrati. Takih mož mi ne moremo vporabiti. Toliko pa tudi lahko rečem, da se nahaja vodstvo države danes trdno v rokah Heimwehra in njegove vojske Heimatschutza. Kdor to našo nadmož prizna in nima nobenih zahrbtnih namenov ter z dušo in telesom z nami drži, tega radi vidimo v svojih vrstah. Drugih pa ne rabimo.«

Miklas odstopi

Zanimivo je, da so se na Dunaju razširile vesti o krizi v predsedništvu republike. Predsednik Miklas je demokrat in pacifist. Zadnji dogodki so ga tako globoko pretresli, da je sklenil odstopiti. Da bi pa s tem ne delal težav Dollfussu, kar bi tudi nerad storil, se bo odpovedal, tako grede govorice, malo pozneje, ko pride za to ugodnejši trenutek. Za predsednika republike bi bil nato postavljen dr. Dollfuss, med tem ko bi zvezno vlado vzeli v roke izključno Heimwehrovci sami ali v zvezi z narodnimi socialisti. Vlada je to vest demantirala.

Nocoj je bil aretiran tudi znani avstrijski smuški šampion Hellmuth Lantschner iz političnih razlogov.

Belgijska socialno-demokratska stranka — dedič razpuščene avstrijske sestre

V zvezi s zasego premoženja socialno demokratske stranke in socialističnih strokovnih ter kulturnih organizacij, je sedaj ugotovljeno, da so avstrijski socialisti pred dvema letoma vnesli v pravila stranke in organizacij člen, na podlagi katerega pripade 60 odstotkov premoženja belgijski socialdemokratski stranki v primeru, da bi avstrijska stranka prenehala obstajati. Belgijska socialno demokratska stranka je že poslala dva advokata na Dunaj, da spravi zadevo v red ter sprejmeta v imenu belgijske socialdemokratske stranke pripadajoči ji del premoženja, ki ga je zaplenila avstrijska zvezna vlada. Ni še znano, kakšno stališče bo avstrijska vlada zavzela. Ako bi prenos v Belgijo ne priznala, bi se razvil skrajno zanimiv mednarodni proces, ker bi zahteve belgijskih socialistov morala braniti tudi belgijska vlada sama.

„Stiki z Malo zvezo“

Budimpešta, 21. febr. p. Tukajšnji list »Uj Nemzedek« poroča, da so imeli avstrijski socialni demokrati močne stike tudi z Jugoslavijo. V sedaju socialne demokratske centrale na Dunaju so bili posebni odbori za stike z državami Male zveze. Te sta gojila predvsem general Körner in stotnik Löw, ki sta se mudila tudi v Mariboru, kjer sta stopila v stik z več osebnostmi.

Pomoč žrtvam revolucije

London, 21. febr. AA. Lord Noel Buxton je brzojavil avstrijskemu zveznemu kanclerju dr. Dollfussu, naj avstrijska vlada pomaga nedolžnim žrtvam vseh strank na Dunaju. Dr. Dollfuss mu je odgovoril tole:

Avstrijska vlada je sklenila ravnati usmiljeno zlasti z vsemi, ki so se udeležili bojov. Skrb za bodočnost vdov in otrok padlih žrtev eksekutive sem prevzel sam osebno. Dunajski nadškof kardinal Innitzer in moja žena pa sta pokrenila obsežno pomožno akcijo za vdove in otroke vseh žrtev brez razlike strank.

Dunajska vremenska napoved. Za predgorje Alp: v prostih legah živahni zapadni vetrovi. Izpremenljivo mestoma padavine.

ki mu stoji nasproti demokracija, v njej izgubi svoje strupeno želo in se absorbira v njenem telesu kot koristen in napredku služoč element. Globoko in resnične besede, ki jih vsak dan potrjuje politična zgodovina!

Konec sežiganja mrličev

Dunaj, 21. febr. e. Danes je bilo razpuščeno društvo »Flamme«, ki se je pečalo s propagando sežiganja mrličev v Avstriji in je tudi bilo lastnik vseh krematorijev v Avstriji. Potemtakem se jasno vidi, da vlada ne bo več dopustila sežiganja mrličev v Avstriji.

Če bi Italija nastopila z orožjem

Pariz, 21. febr. AA. Iz Londona poročajo, da izjavljajo v tamkajšnjih političnih krogih, da je povzročila izjava romunskega zunanjega ministra Titulescu o možnosti italijanske intervencije v Avstriji mnogoštevilne komentarje in da je imela tem večji odmev, ker je ta izjava prišla ravno v trenutku, ko je večina angleških listov naglašala, da sedanji avstrijsko-nemški spor ni evropskega značaja. Danes se pa britanski politični krogi izprašujejo, kakšne posledice bi utegnili imeti oborožena intervencija Italije v Avstriji, in v glavnem pravijo, da bi v tem primeru prišlo do odkritega spora med Italijo in Nemčijo.

Takšno stališče zastopa tudi »Morningpost«, ki prinaša članek o splošnem položaju v Evropi in med drugim pravi: Če bi prišlo do intervencije Italije v Avstriji, je očitno, da bo izbruhnil med Rimom in Berlinom prav v kratkem odkrit spor. Italija in Nemčija se bosta našli v dveh nasprotnih starih.

W. Steed dolži Mussolinija in Boncourja za kaos v Avstriji

Zeneva, 21. febr. Z. V »Journal de Geneve« je objavil znani angleški politični pisatelj Wickham Steed zanimiv uvodnik o evropskem kaosu, o katerem pravi:

»Kako naj se najdemo v tej Evropi, ki vsak dan rodi nekaj novega. Krvave manifestacije v Parizu in ogromne politične posledice, ki so sledile. Surova ofenziva majorja Feya proti avstrijskim socialdemokratom. Tajinstvena zunanja politika Poljske. Odlaganje razorožitvene konference in ta otožen sprehod lorda Edena, angleškega kolporterja razorožitvenega načrta po Evropi. Kam vodijo vsa ta zveržena pota?«

»Četudi so bili avstrijski socialdemokrati potlačeni, s tem avstrijsko vprašanje še ni rešeno in se šele pričenja, samo da ključ problema ni več na Dunaju, ampak se nahaja Bog ve kje, v Rimu, v Parizu, v Londonu, v Pragi, v Moskvi? Poljska je s podpisom miru z Nemčijo s prstom pokazala, da nevarnost vojne ni več v »koridorju«, ampak da je v srednji Evropi.«

»Mussoliniju se počasi jasni, da je bila njegova politika glede Avstrije nespametna in nepre-

Podonavka gospodarska enota

Italijanski klin

Gospodarska zveza med Avstrijo-Madžarsko-Italijo naj razkolje Malo zvezo od balkanskega sporazuma

Budimpešta, 21. febr. b. Ob priliki prihoda italijanskega državnega tajnika za zunanje zadeve Suvicha prinaša »Pester Lloyd« v uvodnem članku komentar, v katerem pravi med drugim: Kljub vsem poskusom, da se oslabi italijansko-madžarsko prijateljstvo, moramo naglasiti tole: Budimpeštanska pogajanja niso naperjena proti nobeni državi in tudi ne grede za tem, da se v srednji Evropi ustvari kak političen blok. Glavni in lahko trdimo edini cilj teh pogajanj je, da se najde način za pravo gospodarsko sodelovanje med Italijo, Avstrijo in Madžarsko. To sodelovanje pozdravlja Madžarska z velikim veseljem in je vesela, da lahko sodeluje pri ustvaritvi tega cilja, ki bo velikega političnega pomena v srednji Evropi. O obliki te rešitve se pa enkrat ne more reči ničesar. Carinska unija bo brez dvoma najboljši sredstvo za gospodarsko sodelovanje med tremi državami, vendar pa kaže, da bodo tu nastale težkoče. Posebej naglašamo, da je bila Madžarska vedno pripravljena, da sodeluje z vsemi sosednimi državami.

Fulvio Suvich v Pešti

Budimpešta, 21. febr. b. Danes ob 12.42 je prispel v Budimpešto italijanski državni podtajnik za zunanje zadeve Fulvio Suvich. Že večeraj popoldne so okrasili budimpeštanski kolodvor in vse ulice, po katerih se je peljal Suvich z italijanskimi in madžarskimi zastava-

Švica ne bo dovolila prehoda nobeni tuji armadi

Zeneva, 21. febr. TG. Švicarski tisk z veliko vnemo obravnava vprašanje, ki bi nastalo, če bi kakšna inozemska sila zaprosila pri zvezni švicarski vladi za dovoljenje, da sme s svojimi oboroženimi četami prekorčiti švicarsko ozemlje. Ker je to vprašanje v zvezi z dogodki v Avstriji in z raznimi govoricami o inozemskih intervencijah javno mnenje razburilo, je zvezna vlada izdala uradno poročilo, da do sedaj še ni sprejela nobene takšne prošnje in da, če bi jo sprejela, ne more biti nobenega govora o prehodu oboroženih sil čez Švico. Švica je okrepila svoje obmejne straže na jugu, na vzhodu in na severu.

Heimwehr je že poitalijančen

Dunaj, 21. febr. e. Pisanje italijanskega časopisja dokazuje, da so zveze Heimwehra z Italijo že zelo napredovale in da so najbrž že močnejše od zvez, ki jih ima z Italijo Dollfuss. »Lavoro Fascista« piše, da je Italija že preveč izdala za Avstrijo in zato nikakor ne bo dopustila, da bi sedaj kdo drugi žel sadove tam, kjer je ona toliko posejala. Avstrijska vlada računa s tem, da se bodo začeli novi nemiri v Avstriji, ki jih bodo tokrat izzvali narodni socialisti. Italija je prepričana, da bo Avstrija z njimi prav tako obračunala kakor je obračunala s socialisti.

Posledice „politike tja v en dan“

vidna. Njegovo podpiranje in hujkanje avstrijskega Heimwehra, ki naj ohrani med fašistično Italijo in fašistično Nemčijo še eno fašistično meddržavo, Avstrijo, je bilo ravno tako neumno kot pa dejstvo, da sta Francija (Paul-Boncour) in Anglija (Sir John Simon) prepustila Mussoliniju, da po svoje uredi podonavsko vprašanje! Kakšna neumnosti in kakšne so danes posledice tolike državniške premissi, enosti in slepoti!

»Svoje dni pred svetovno vojno smo vedno rekali, da Avstrija neprestano zamaja. Danes je narobe. Med tem ko diplomati in državniki, če je še sploh kaj kakšen diplomat ali državnik, gobežda in klepetajo, zgodovina dere mimo njih naprej. In dogodki bežijo naprej z vedno večjo naglico in puščajo za seboj to čredo diplomatov, ki dogodkov ne dobajajo več, da ne govorimo o tem, da bi jih kedaj mogli usmerjati. Kam dere ta tekma. Bog ve! Kakor če spustiš voz po bregu brez zavore. Evropa dela »politiko tja v en dan«, brez načrta, brez smeri. V tem, in mesto da bi branila našo kulturo, pripravila velike nesreče svojim narodom!

Fantazije pariškega lista

Pariz, 21. febr. b. »Intransigeant« vprašuje, če bi ne bila najboljša rešitev proti Anschlussu, če se osnuje avstrijsko-madžarska skupina držav z Otonom Habsburškim na čelu. To vprašanje se ne sme obravnavati kar površno, to tem manj, ker bi imela tako rešitev rada tudi Italija. List pa ne taji, da bi tak podkus v srednji Evropi lahko dovedel do nesloglednih posledic.

Zveza srednjeameriških držav

Senzacionalno poročilo mehikanskega časopisa

Mexico City, 21. febr. TG. Tukajšnje vladno glasilo »Nacional« obravnava danes na uvodnem mestu načrt o ustanovitvi takomenovane karibske zveze, to se pravi, zveze med vsemi državami, ki jih spaja Karibsko morje. To so Kuba, Haiti, Dominikanska republika, San Salvador, Nicaragua, Honduras, Guatemala, Costerica in Mexico. Načrt

je bil predložen imenovanim vladam pred nekoliko časa in so si zunanja ministristva medsebojno izmenjala svoje misli. Na sestanku zastopnikov vseh teh držav so načrt v načelu sprejeli. Tudi Columbia in Venezuela sta izjavili, da ju ta načrt zelo interesira. Istotako je Panamska republika izjavila, da boče pristopiti, kadar bo načrt dozorel.

Viharna seja Narodne skupščine

Skupščina bo predala sodišču poslanca Kadiča, ker je „zlorabil“ državno premoženje s pomočjo agrarne reforme

Belgrad, 21. febr. m. Za današnja skupščina, na kateri se je razpravljalo o zahtevi pravosodnega ministra, da se izroči sodišču poslanec Husejin Kadič, ki je vmešan v znano sarajevsko afero z agrarnimi obveznicami, in na kateri se je pretresalo tozadevno poročilo imunitetnega odbora, je vladalo v vseh krogih velikansko zanimanje. Tudi lože, ki so namenjene za občinstvo, so bile do zadnjega kotička zasedene.

Po izvršenih formalnostih se je sporočilo, da je odbor za proučevanje prošnje in pritožb končal svoje delo in da je predložil Narodni skupščini svoje poročilo o zakonskem načrtu o priznanju doživetne pokojnine Andreju Gaberščaku, časnikarju in književniku iz Ljubljane. Prebrali so se razne interpelacije, med drugimi interpelacija inž. Šege na gradbenega ministra o sprejemu zakona o pooblaščenih inženjerih.

Nato se je prešlo na prvo točko dnevnega reda, na pretres poročila imunitetnega odbora o izročitvi nekaterih poslancev sodišču. Tozadevno so bila predložena tri poročila: prvo od 18. oktobra 1933, drugo od 19. oktobra 1933, tretje pa od 19. februarja 1934. Prvo in drugo poročilo je prebral Kadič, ki je predlagal Narodni skupščini, naj sprejme sklep, da se Husejin Kadič izroči sodišču zaradi umazane afere s sarajevskimi agrarnimi obveznicami.

Kako in koliko je „zaradil“ narodni poslanec Husejin Kadič

Poslanec Cemović je nato tudi v daljšem govoru razložil stališče imunitetnega odbora, ki ga je zavzel v tem vprašanju. Cemović je med drugim naglasil, da je narodni poslanec Husejin Kadič po sprejetju zakona o spremembah in dopolnitvah v zakonu o likvidaciji agrarne reforme v Bosni in Hercegovini z dne 12. avgusta 1933 ponovno kupil za 40.000 Din ono posestvo, ki ga je bil l. 1929 prodal za znesek 23.700 Din. Za to posestvo je dobil sedaj od države 1.523.000 Din + zapadle kupone v gotovini Narodni poslanec Husejin Kadič pa je na isti način kupil še več posestev v Vlasenici in je sedaj dobil od države za ta posestva 20-krat več, kakor pa je plačal on. Pri pretresu se je tudi priložilo na to, da je večje število uradnikov, odvornikov in drugih bilo v posesti številnih agrarnih obveznic in gotovine, ki so vse prejele od kmetov za storjene usluge. Zato je imunitetni odbor soglasno sprejel sklep, da se narodnega poslance Husejina Kadiča izroči sodišču kot edini merodajni oblasti, da reši to zadevo.

Prvi je v tej zadevi govoril poslanec Todor Tončič, ki je ob koncu svojega govora izjavil, da bo glasoval za to, da se narodni poslanec Kadič izroči sodišču.

„Pričakovali smo goljufij a nismo mislili tako velike“

Besedo je dobil narodni poslanec dr. Nikolaj Kešeljevič, ki je rekel, da je že tedaj, ko se je ta zakonski osnutek pretresal v skupščini, predvidevali, kakšne zlorabe se bodo dogajale, toda nikdar ni mislil, da bodo te zlorabe tako velike. Govornik nadalje izjavlja, da se je s tem zakonom obšel cilj, ki ga je zasledoval, ker so se iz njega rodile same afere. Govornik tu navaja več slučajev iz Bačke, iz katerih je razvidno, da tisti ljudje, ki bi morali dobiti zemljo, še danes nimajo iste. Tu graja slabo vlogo nekaterih eksponentov sedanje vladne večine. Dr. Kešeljevič govori nato o nekaterih vidnejših slučajih korupcije, ki so se dogajale v posameznih družabnih slojih in navaja, da je dobil v Belgradu neki vseučiliški profesor ubožno izpričevalo. To je samo en primer.

Da pa se korupcija tako širi je iskati vzrok v tem, ker nimamo svobodnega tiska, ker naše časopise ne more poročati o vseh korupcijah, ki se dogajajo v državi. Če bi časopisi imeli tozadevno popolno svobodo, bi se marsikateri uradnik premislil, preden bi se spuščal v take umazane avanture. Dr. Kešeljevič nadaljuje, da se korupcija ne da iztebiti brez pravice in brez uporabe zakona. Zato pa je treba, da imamo popolnoma neodvisne sodnike. Nato preide na korupcijo, ki vlada med uradnistvom, kjer nekateri strankini priganjači dobivajo po več mesečnih plač, ki dosegajo mesečno višino do 20.000 Din. To so zneski, s katerimi bi se lahko preživelo 200 družin. Tako vemo na primer da po zakonu predsednik občine ne morejo biti uradniki, upokojenci ali drugi funkcionarji. Pojdite samo v nekatere občine in tam boste našli predsednika občine, ki je šef železniške dehalnice.

Govornik nato obširno govori o znani aferi Stavijskega v Franciji in hvale poštenost francoske javnosti, ki je radi tega pustila, da pade kar zaporedoma pet vlad. Ob koncu izjavlja, da se to zlo ne bo iztebilo vse dotle, dokler se za tako gnusna dejanja ne uvede smrtna kazen.

„Strašen primer korupcije“

Najzanimivejši pa je bil govor, ki ga je imel za dr. Kešeljevič dr. Ivan Lončarevič in ki je na vse navzoče napravil najboljše vtis. Dr. Lončarevič je izjavil sledeče: »Gospodje narodni poslanci, če bi se vmešavanje Narodne skupščine v škandalu o sarajevski agrarni reformi moglo in smelo omejiti samo na izročitev narodnega poslance Husejina Kadiča sodišču, bi bilo to delo Narodne skupščine kaj kmalu dovršeno. Mi smo vsi za to, da se okrožnica sodišču v Sarajevu odobri preganjanje in dovršitev kazenskega postopanja proti Husejinu Kadiču zaradi zlorab v uradni dolžnosti. Kadič je sam izjavil, da hoče pred sodišče. Zato bi tudi bilo naše delo v tej zadevi kmalu končano. Ker pa so izmere sarajevske afere ogromne in ker so se tako razširile, da je zadeva pridelala zanimati vse javno mnenje, ne more biti zadeva brez škode za avtoriteto Narodne skupščine in se torej ne smemo omejiti samo na to, da se poslanec Husejin Kadič izroči sodišču. Ponavljam, da so se izmere te sarajevske afere tako razširile, da ne obsegajo samo materialne korupcije, za katero je pristojno redno kazensko sodišče, ampak obsegajo na žalost tudi zakonodajno korupcijo, odnosno korumpiranje zakonodajne tlahtike, ki je najgriša in najtežja oblika korupcije, kar jih poznamo. Baš zaradi tega se vmešavanje Narodne skupščine ne sme omejiti samo na izročitev poslance Husejina Kadiča sodišču. Iz skupščinske in senatne interpelacije se vidi, da je v tej sarajevski aferi najstrašnejše to, ker je en narodni poslanec na dopusten ali nedopusten način izposloval, da se mu je nedovo posestvo preveč ocenilo. Nadalje

je izposloval, da se je delo pri cenitvi zemljišč in pri izdaji obveznic dokončalo z neverjetno brzino in da so se mu milijonske vsote v golovini takoj izplele. Z eno besedo: in administrativna oblast se je postavila v službo interesov enega narodnega poslance.

Velika tajnost je sedaj, na kakšen nedopusten način je v skupščinskem plenumu doživel odborov predlog takšno metamorfozo, da ga sedaj ni mogoče več spoznati, ko se iz stenografskih beležk nadalje tudi razbere, da o tem zakonskem projektu v plenumu nihče niti govoril ni, razen dr. Kešeljeviča, še manj pa, da bi bil kdo kaj predlagal. (Poslanec vpijejo: »Preiskavo!«) To bom predlagal, večina pa naj to sklene.

Razen množičnih dodatkov sta posebno falzificirana § 3 in 9 zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o agrarnih odnosih v Bosni in Hercegovini. Tako je ves drugi odstavek § 3 dodan, § 9 pa se sploh ni nahajal v predlogu, ki ga je stavil odbor. On je ves izmišljen in dodan. Ravno tako falzificirana paragrafa, namreč § 3 in 9, pa sta vzrok sarajevske agrarne afere. Odstavek drugi § 3 omejenega zakona je dopustil, da se zemljišča in šikare v bližini letovišč, kakor so Vrelo Bosne, Han Pijesak in druga, preceni z desetkratno ali dvajsetkratno vrednostjo v smislu § 10 in 16 belgijskega zakona, po katerih so imeli ocenjevalci popolno svobodo, da ocenjujejo zemljišča tako, kakor se jim ziblubi. Ta falzificirani drugi odstavek § 3 je na široko odprl vrata cenitcem, da so ocenili zemljišča kot strokovnjaki in ne tako, kakor so hoteli zakonodajalci.

Ta zakonodajna korupcija je omogočila, da se znane ocenitve popnejo do absurdnih števil, pri tem pa je omogočila, da se v ocenitev vmešajo tudi taki predmeti, ki se ne bi mogli vzeti, če bi bil novi zakon pošten.

Kdo je kriv?

Končno nas mora zanimati, kdo je izvršil to neverjetno korupcijo in falzifikat zakonodaje. Kdo mora vedeti, kako je prišlo do te skrivnostne metamorfoze odborovega predloga, na podlagi katerega so mogle biti izvršene te nedopustne spremembe. Poleg tega je zamenjal tudi dr. Ljudevit Auerja kot pravega poročevalca z obdolženim poročevalcem Huseinom Kadičem, katerega odbor ni nikdar izvolil za poročevalca.

Gospodje, to je vse točno in vse to sem ugotovil na podlagi stenografskih zapisov odborovega teksta in teksta, ki je prišel iz narodne skupščine kot zakon. Narodna skupščina ne bo še izvršila svoje dolžnosti, če izroči sodišču samo Husejina Kadiča. Z njim morajo odgovarjati ne samo soudeleženci materialne korupcije v Sarajevu, ampak tudi soudeleženci zakonske korupcije.

Tedanji kmetijski minister Tomasić mi še danes dolguje odgovor na vprašanje, kako je prišlo do tega, da je po odborovem predlogu bil odrejen za poročevalca dr. Ljudevit Auer in da je vloga poročevalca pred Narodno skupščino odigral Husejin Kadič s svojim novim popravljnim predlogom. Kakšen obseg je zavzela sarajevska afera in kakšnega bo še dobila, zaenkrat ne morem reči, najboljši dokaz za to pa je okrožnica glavnega izvršilnega odbora »Gajreta« (sarajevsko muslimansko kulturno društvo) z dne 5. decembra 1933, št. 40.503, ki je bila dostavljena vsem odborom in poverjeništvu »Gajreta«.

Spremembe v korist Gajreta

Iz te okrožnice smo zvedeli tudi to, da morajo mestni odbori in poverjeništvu »Gajreta« poslati vse one premožnejše ljudi, ki se bodo okristili s tem zakonom, in da od njih izposlujejo pismeno obvezo, da bodo od agrarnih obveznic izročili »Gajretu« 5 odst. (Nekateri poslanci sprašujejo: »Ali imate ta razpis?«) Imam ga, dobil sem ga iz Sarajeva — odgovarja dr. Lončarevič. Torej gospodje, ta kupčija bi prinesla »Gajretu« lepe denarje. Kaj sledi iz tega? Da morajo sami »Gajretu« zaupniki in odborniki delati na to, da bo ocenitev zemljišč čim večja in da bo 5 odstotni prispevek za »Gajreta« dosegel čim večji znesek. V interesu reda in prave varnosti v državi je skrajni čas, da se tem takozvanim likvidacijam agrarnih odnosov stopi na prste. V imenu svojega kluba izjavljam, gospodje, da bom glasoval za izročitev poslance Kadiča sodišču, zahtevam pa v imenu pravice, da se tako ne postopa samo z narodnim poslancem Huseinom Kadičem, ampak da se postopa istotako tudi z vsemi soudeleženci v tej žalostni zadevi falzificiranja zakonodaje, pa najsi bodo to tudi gospodje, ki sede tukaj pred nami. Predlagam, da se izvoli posebna skupščinska anketa, ki naj poišče udeležence te afere.

Žid prosi za državljanstvo

V obrambo »Gajreta« je nastopil Omer Kajmaković. Za njim je govoril Dragotin Perko istotako o korupciji, ki vlada v naši družbi, in omenja slučaj, ki se je pripetil njemu kot varažinskemu županu. K njemu je nekoč prišel nek žid in ga prosil, da mu izposluje državljanstvo. Ker pa je vedel, da je žid na slabem glasu in znan kot tat, je odklonil njegovo prošnjo, o čemer je tudi obvestil predsednika vlade. Ta žid pa je vseeno dobil državljanstvo in se je pozneje trkal na prvi in hvalili, da je plačal zanj 60 jurjev. Isti žid pa sedi danes kot triletni obsojenec v Lepoglavi zaradi raznih goljufij in zlorab. Tudi on je za izročitev Kadiča sodišču in za zakon proti korupciji. Za njim je govoril Pešič, ki je član vladne stranke. Predlaga, da se za izročitev Kadiča sodišču, brani pa je vlado pred napadi skupščinske opozicije. Kot zadnji govornik je na dopolnjenju seji nastopil Salih Baljić, ki je ostro napadel Kadiča in tudi govoril o njegovi karieri, ki je imela zelo čudna pota. Izjavil je, da je za izročitev Kadiča sodišču.

Dr. Kumanudi razlaga

S tem je bila dopoldanska seja prekinjena in se je nadaljevala ob pol 6 popoldne. Predsednik narodne skupščine dr. Kosta Komanudi je pobijal izvajanja nekega poslance ter trdil, da v omenjenem zakonu ni izvršen noben falzifikat. Na njegova izvajanja mu je zopet odgovoril dotični poslanec, ki je vztrajal pri svojih izjavljanjih in jih podpiral s pismenimi dokazi. Dodal je še, da se je misterij pojavil s Huseinom Kadičem že pri volitvi odbora za proučevanje tega zakonskega osnutka. Na tisti, ki jo je predložila večina, je bil Kadič na 31. mestu in je vse kazalo, da bo izpadel iz da pride na njegovo mesto dr. Nikić. Po glasovanju pa se je naenkrat pokazalo, da je Kadič prišel na prvo mesto in da je iz odbora izpadel dr. Stojadinović.

vanju pa se je naenkrat pokazalo, da je Kadič prišel na prvo mesto in da je iz odbora izpadel dr. Stojadinović.

Za dr. Lončarevičem je govoril dr. Metikoš, ki je istotako izjavil, da se je s tem zakonskim osnutkom izvršil v skupščini falzifikat zakonodaje. V svojem govoru se obširno bavi s krivdo Husejina Kadiča in naglašja, da nosi precejšnjo krivdo za to afero, v katero je vmešano tudi uradništvo, znani § 110, na temelju katerega se sedaj državni uradniki ne smejo nič več pritoževati na državni svet, če so odpušteni iz službe. Dr. Metikoš nadalje izjavlja, da so prišli bosanski poslanci na tedanega predsednika ministrskega sveta dr. Srskiča z zahtevo, da se zakonski osnutek sprejme. Če vlada tega zakonskega osnutka ne bi sprejela, bodo vsi muslimani izstopili iz vladne stranke. Te zahteve ni hotel podpisati samo Salih Baljić. Dr. Metikoš je nato prebral že gori omenjeno okrožnico »Gajreta«.

Za njim je govoril dr. Bačić, ki je kritiziral, da se zakonski osnutki s tako brzino sprejemajo v narodni skupščini in se ne posveča dovolj pozornosti samemu glasovanju. Izjavil je, da je za izročitev Husejina Kadiča sodišču.

Ostanite mirni, gospodje sodrugi!

Dogodki v Avstriji, ki so se vsem v svežem spominu, so tudi naše gospode sodruge nekoliko vznemirili, da, skoraj razburili, saj je časopisje toliko o njih pisalo! Bilo je po vsej verjetnosti in logiki pričakovati, da bodo razlili svojo jezo na avstrijske fašiste kakor se spodobi in še na Dollfusa povrhu, ki z njimi vleče. Toda ne. Kakor svoje dni Don Quichote proti mlinu na veter, tako so naši marksisti naperili svojo zmagami in junaštvom ovčano sulico ne proti rušilec avstro-marksizma, ampak proti »Slovincu«. Da, naravnost proti »Slovincu! Gospodje sodrugi, drugače tako lojalnega in krotkega značaja, počenja jo naenkrat tako reč po »Delavski Politiki«, da jim moramo verjeti, da so nad »Slovincem« do dna svoje patriotične duše razočarani. Tako lepo je bilo vse napeljavano, da bodo polemizirali s »Slovincem« — ker drugega posla itak nimajo —; pripravljali so se, kako se bodo gorčevali nad njegovim pisanjem, kar bi dalo potrebneje materiala za nekaj števil hudo izsušene »Delavske Politike«, sedaj pa iz vsega tega ni nič! »Slovinc« ni pisal tako, kot so si želeli gospodje sodrugi, ni se postavil ne za Heimwehr, ne za Dollfusa... Zato sedaj divje ogorčenje med rdečarkami, saj ne morejo postreči niti z enim citatom iz »Slovince«, ki bi ga mogli obratovati v propagandne namene med svojimi ljudmi. Ostane samo še onemoglo zmerjanje z »rimskimimi hlapci«, običajnimi napadi na papeža, duhovščino in cerkev in kar je še drugih cvetk, ki tvorijo besedni zaklad slehernega početnika, ki začenja pisemsko kariero pri običajnih počestih »revolucijah«.

Gospodje marksisti, če bi vas vprašali, kaj ima opraviti »Slovinc« s preganjanjem marksizma v Avstriji, bi vas s tem vprašali že po logiki, kar bi pa bilo očitno preveč. Kakor vsa javnost, tako veste prav dobro tudi vi, da je »Slovinc« dosledno nastopal za demokratične ustanove in da je obsojal vedno in vselej nasilja, pa naj so prihajala z desne ali leve, dočim so naši sodrugi zdaj zagovarjali diktaturo (rdečo seveda), zdaj najčistejšo demokracijo, kakor jim je pač kazalo. »Slovinc« je obsojal nečloveštvo boljševskega marksizma nad milijoni nedolžnih ljudi, obsojal je italijanski fašizem, ko je umoril socialističnega poslance Matteottija in desetine drugih, boril se je dosledno proti narodno-socialističnemu krvavemu preganjanju židov in socialistov Nemčiji in je dosledno nastopal tudi proti diktatorskim nameram avstrijskih heimwehrovcev. To je dosledno stališče krščanskega lista, ki ne vidi rešitve političnim in gospodarskim problemom v krvavih diktaturah, ampak v svobodni tekmi svobodnih državljanov.

Stavijski — vohun

Pariz, 21. febr. AA. Zadnje dni se v poučenih pariških krogih mnogo govori o tem, da so francoski varnostni organi odkrili veliko vohunsko organizacijo, ki jo je finansiral pokojni Aleksander Stavijski in ki je bila v tesnih zvezah z njegovim poslovnim delovanjem v Franciji in na Madjarskem. Ti glasovi so našli odmev tudi v delu francoskega tiska, kjer naštevajo kot sumljivi osebi in agenti pokojnega Stavijskega igralro Mariano Kupfer in znano gledališko igralko na pariškem odru »Empire-Madjarok Rito Georg. Posebno mnogo se razpisuje o tej najnovejši vohunski aferi list »Echo de Paris«, ki pravi: Ali res obstoji ta vohunska afera v zvezi z drugimi aferami zloglasnega Aleksandra Stavijskega, bomo videli pozneje. Za zdaj nas zanima v prvi vrsti, kaj je s 157 milijoni frankov, ki jih je Stavijski izplačal v čekih, in kam je izginilo drugih 123 milijonov, ki jih je Stavijski pobral z lažnimi obveznicami kreditnega zavoda bayonske občine. Ljubavne avanture Rite Georg in njeni tajni sestanki z neko problematično igralko v ulici Saint-Honoré nas pa puščajo popolnoma ravnodušne.

Avstrijski begunci prihajajo

Maribor, 21. febr. b. V nedeljo zvečer je prekorčilo pri Dravogradu našo mejo pet avstrijskih emigrantov-socialistov. Vsi so člani Schutzbunda. Večera popoldne sta prišla zopet dva avstrijska emigranta v Jugoslavijo. V Mariboru se je osnoval odbor z bivšim ministrom dr. Kuvkovec na čelu, ki bo v slučaju potrebe nudil materialno pomoč avstrijskim emigrantom. Kakor se je pozneje zvedelo, je prekorčilo mejo še 20 avstrijskih emigrantov, čez Slovenske gorice in Prekmurje pa prihajajo zopet novi. Odbor za pomoč emigrantom je izdal proglas, v katerem poziva delavce, da podpirajo žrtve avstrijskega fašizma.

Sneg v Avstriji

Dunaj, 21. febr. b. Od polnoči naprej pada v mestu in okolici vzdolž proge južne železnice vse do Grada in Gradišanske sneg. Ponoči okoli 3. ure je prišlo na Dunaju in v okolici grmeti z bliskanjem. Ob to dopoldne je bil ustavljen v mestu ves tramvajski promet. Vlaki prihajajo s precejšnjimi zamudami zaradi snežnih zametov na progi Grade—Dunaj. Na južnem Stajerskem in na Koroškem pa je jasno, mitem, kot v zapadnih delih Avstrije in v St. Polnu dežuje.

☆

Berlin, 21. febr. tg. Nocoj je izdala nemška vlada uradno poročilo o pogajanjih z lordom Eden, ki ostane v Berlinu še do jutri zvečer in odpotuje pomoči v Rim, da pridobi še Mussolinija za stališče, ki sta ga izdelali angleška in nemška vlada.

Dr. Vlada Stanišić je izjavil v začetku svojega govora, da zelo obžaluje, ker je v zadevo zapleteno tudi kulturno društvo »Gajreta«, in pravi, da je bil Kadič podpredsednik tega društva. Zahteva, da se poleg Kadiča pozove na odgovornost tudi naredbodajalec, to je ban drinske banovine dr. Velja Vuković. Dr. Stanišić se nato v svojem govoru bavi z nekaterimi pasusi iz govora dr. Metikoša, v katerem je Metikoš rekel, da je obstajalo nekako ultimativno pismo muslimanskih poslancev za izstop iz vlade, če se zakonski osnutek o agrarnih odnosih v Bosni ne sprejme.

Besedo je dobil Salih Baljić, ki je izjavil, da je zares obstajalo tako ultimativno pismo, ki mu ga je predložil v podpis podpredsednik narodne skupščine Hasanbegović. On tega pisma ni hotel podpisati, ker so bili na njem podpisani sami muslimanski poslanci.

Nato je predsednik narodne skupščine dr. Kumanudi zaključil današnjo sejo. Prihodnja bo jutri popoldne ob 4. Na njej se nadaljuje pretres poročila imunitetnega odbora glede izročitve Husejina Kadiča sodišču.

Baš tega bi pa marksisti ne mogli o sebi reči. Tisti izmed njih, ki poznajo svoj program, vedo, da ena točka predvideva tudi diktaturo proletarijata, to se pravi silo, nadvladje enega razreda nad drugim. Kakor fašisti na desni, tako so marksisti na levi za nasilje, za nadvladje »elite« ali »razreda« nad drugimi državljani. Nobeden ni zbircen v sredstvih, kako priti na oblast. In ko je enkrat na vladi, potem pošilja drugega, ki ga je prehitel, na vislice ali pred puške. Tako je z vsemi diktatorskimi režimi, desničarskimi in levičarskimi, ki jih je treba brez izjeme v interesu države in človeške skupnosti odklanjati, ker iz krvi največkrat nedolžnih žrtve ne bo nikdar zvečala sreča narodom in državam.

Gospodje sodrugi okrog »Delavske Politike«, vemo, da vi niste tega mnenja. Kajti, kje je bilo tedaj vaše moralno ogorčenje radi teptanih človeških pravic, ko so rdeči sodrugi v Mehiki gonili katoličane v zatvore in pred puške, ne, ker so vstali z orožjem v roki proti krutemu režimu, ampak le zato, ker so hoteli po svoje častiti Boga, kar je bila njihova naravna pravica in dolžnost? Kdaj smo zasledili le senco nejevolje pri vas, ko so v Španiji socialistični sindikalisti požigali cerkve in samostane in morili neoborožene, nedolžne ljudi? Kdo je bral v stolpcih vašega lista najmanjšo obsodbo proti temu, kar počenja že 17 let marksizem v Rusiji, ko je njegove eksperimente moralo plačati na stotisoče nedolžnih delavcev in kmetov proletarcev?!

Za vsa ta grozodejstva niste nikdar našli besede graje, zato, ker se ni krivila godila marksizem, ampak drugim državljanom. To se pravi: Za vas je človek šele tedaj človek s človeškimi pravicami, ko postane marksist. To pa je dvojna morala, ki jo tako radi drugim očitate, a jo sami neprestano upotrebljujete. Ali ste si kaj v dvomu, kako bi pisali, ko bi v Avstriji marksisti obešali heimwehrovce? Mi nič ne dvomimo, kakšen ton bi zavezala »Delavska Politika«, in vi najbrže tudi ne.

Naj si torej »D. P.« ne dela iluzij, da ima s takimi neslanostmi, ki jih pogreva po svojih dolgočasnih rubrikah, utrdila pozicije marksizma med nami. Sicer pa: kaj se bodete šli junake, ko se vam kar nič ne poda. So mnogi listi tudi pri nas prece, drugače poročali o dogodkih v Avstriji, kot »Slovinc«, pa jih niste brali — kajne? Zato ste v tej pozi, v katero ste se postavili proti »Slovincu«, mnogo bolj podobni fantu, ki je šel v levo kožo oblečen igrat v cirkus za 10 Din leva, kot pa resničnemu levu!

Menda se razumemo!

Na pogreb kralja Alberta

Pariz, 21. febr. p. Vsi vlaki severnih francoskih železnic iz Pariza v Bruselj so bili danes izredno zasedeni, tako da so morali povsod priklopiti drugo garnituro. Tudi vsi ostali vlaki iz severne Francije v Bruselj so morali dobiti drugo garnituro radi velikega navala potnikov. Računamo, da bo samo iz severne Francije prišlo na pogreb kralja Alberta na desettisoče ljudi.

London, 21. febr. p. Danes je valeski princ odpotoval v svojem zasebnem letalu v Bruselj na pogreb. To zasebno letalo, ki ga šofira sam princ, pa spremlja 9 največjih angleških bombarderskih letal, ki bodo za časa pogreba krožila skupno z belgijskimi letali nad meštem ter metala cvetje.

Čehi se že pogajajo z Rusijo

Praga, 21. febr. c. Te dni se bodo začeli uradni razgovori med češkoslovaško republiko in sovjetsko Rusijo za sklenitev trgovinske pogodbe. To pogodbo češkoslovaška vlada danes iskreno želi. Tudi v češkoslovaški notranji politiki je odpadla zadnja ovira s tem ozloglasila, ker so narodni demokrati, ki so bili najhušji nasprotniki zbliznanja z Rusijo, izstopili iz vlade.

V par vrsticah

P. Ameriško mornariško ministrstvo je odredilo, da odpotujeta dve ameriški križarki v Anglijo. Ta obisk je pomembnejši zato, ker že dolgo vrsto let ni bilo nobene ameriške vojne ladje v angleških vodah.

P. Po vsej obali na vzhodu Združenih držav divjajo silni viharji. Obenem je nastopil hud mraz. V bližini Newyorka se je potopil nek parnik. V Filadelfiji je iztrilo okoli 20 tramvajskih voz. Promet v vseh mestih na vzhodni obali je prekinjen odnosno se vrši v izredno majhnem obsegu. v Newyorku samem pa vlada v prometu kaos zaradi poledice.

P. Na Kubi se je danes začelo zopet revolucionarno gibanje, kot poroča Reuter. Upor se izredno hitro razširja po vsej deželi in je začel pridobivati tal tudi v vojski, katere del je že prestopil k vstajem.

P. Kubanska vlada je zavrila vojaško revolto ter je odvzela 22 častnikov njih čin ter jih odstranila iz vojske.

P. Nemški državni protestantovski škof dr. Müller je danes podpisal dekret, s katerim se osuje poseben zunanji cerkveni urad. Na čelu urada je postavljen dr. Theodor, kateremu je bila podeljena tudi škofska čast. Namen tega urada je vzdrževati stike z nemškimi protestanti v inozemstvu.

Pariz, 21. febr. tg. Nocoj je francoska vlada predala angleškemu veleposlaniku odgovor na angleško noto glede povišanja carinskih postavk na francosko blago. Francija vztraja pri svojem dosedanjem stališču, pač pa predlaga pogajanja za novo trgovinsko pogodbo, ki naj izenači količinske medsebojne uvozne in izvozne trgovine.

Zločin in alkohol Žalostna bilanca pretepov in pobojev samo v enem okraju - Kje je pomoč?

Kamnik, v februarju.

Pred kratkim smo brali razprave za tri smrtne primere, ki so bili vsi posledica gostilniških prepirov in nesrečnih obračunavanj med fanti. Če prelistamo za eno leto nazaj časopise, bomo videli žalostno bilanco, izraženo v naslovih: »Smrt zaradi štirih dinarjev«, »Smrtne posledice prepira na svatbi«, »Uboj na fantovski preži«, »Smrten strel v hrbet — žrtve alkohola«. »S sekuro po glavi« itd. Ti in še več drugih primerov — vse to je bilanca enega leta. Sicer tudi v prejšnjih letih ubojev niso bili baš redki v našem okraju in je to takorekoč splošen pojav današnje dobe, vendar pa nas njihovo nesorazmerno naraščanje v zadnjih letih sila razmišljanju.

Potrebno bi bilo, da bi resni možje, ki jim je pri srcu javna morala, ugled in bodočnost kamniškega okraja, stopili skupaj in resno razmišljali, kje so vzroki, da se več kriminalnost in kako bi zla dejanja s pametnimi ukrepi na primernejsi način omili, saj popolnoma zatreti jih tako ne moremo. Pri kriminalnih dejanjih, predvsem pri onih, ki so izrodki posirovelosti in podivjanosti, ni kriv samo tisti, ki dejanje izvrši. Vzroke za to je treba iskati globlje in priznati nekaj skrivnih tudi splošnim razmeram, ki vladajo v tistem okolišju in katere je najprej treba ozdraviti, ako hočemo doseči izboljšanje. Kaj pomagajo vse okoliščine o delovanju za povzdigo javne morale, ako se pa na drugi strani podirajo stebri, ki drže vsaj velik del javne morale pokoncu. Nekateri so mnenja, da gre povečanje kriminalnosti predvsem na račun nezaposlenosti. To bo nekoliko res držalo, toda samo za prestopke proti lastnini; kriminalnost, izvršena iz posirovelosti, pa ima svoje glavne vzroke v zanemarjanju današnje mladine.

Danes dorašča tako zvana vojna mladina, ona mladina, kateri je gorje svetovne vojne najgloblje vtisnilo svoj pečat. Ta mladina se danes zanemarija, ne nudi se ji dovolj prilike za resno in koristno delo, predvsem na kulturnoprosvetnem polju. Pogledimo statistiko gledaliških iger, pevskih nastopov, predavanj in drugih kulturnih prireditvev, recimo pred petimi, šestimi leti in danes. Kakšen katastrofalni padec v številkah zaznamuje v tem oziru kamniški okraj! Kje so vzroki za to, kje krivda? Razmiselite!

Mladina, ki bi bila vprežena v tako koristno in kulturno vzgojno delo, bi imela več smisla za dobro in lepo, manj časa za gostilne in manj nagajanja k posirovelosti. Tako pa brezdelje kolikor toliko sila mladino na druga pota. Mladina ne ve kam s časom in ima več ko dovolj prilike, da se zateka v gostilne. V gostilnah in v alkoholu pa je po deželi največji vzrok, ki potencira vse izbruhe posirovelosti in podivjanosti in vodi h kriminalnim dejanjem, ki so tako malo v čast našemu in vsa-

kemu okraju. Skoro vsi našeti ubojski so bili spočeti v gostilni, alkohol pa jim je kumoval. Večkrat je bilo že poudarjeno, da ima alkohol na vesti večino žrtve v našem okraju in drugod. Vsega je krivo tisto čezmerno zalivanje s pijačo in zdi se, kakor da bi fantje samo čakali na to, da se napijejo in potem poravnajo vse račune, ki jih imajo med seboj.

Važno pa je pri tem, doklej se fantje lahko združujejo v gostilni. Policijska ura! Znano je, s kakšnim respektom se v Kamniku držimo stroge policijske ure. Koliko bi vedela o tem povedati nočna kronika! In dežela ne zaostaja mnogo za našim mestom, ki je tudi sedež okrajnega načelnstva. Posamezni prestopki policijske ure se sicer z vzorno hvalavednostjo strogo zasledujejo, vendar pa je kljub temu mogoče, da se tuintam v nekaterih občinah, v nekaterih vaseh ali pa celo morda v nekaterih gostilnah policijska ura le prepočastokrat ustavi in noče in noče naprej. Kaj pomagajo ubogim zemljanom vsa abstinenčna društva in predavanja, kaj pomagajo prošnje in grožnje pred pogubnim alkoholom, če se pa na drugi strani nudi toliko priložnosti, da se mladina predolgo in čez mero veseli v gostilniških lokalih s kozarcem v roki. Za vsakočrta je menda tudi popivanje do določene ure dovolj, kar je več, je pa gotovo čez mero in navadno vodi k nevarnemu koncu.

Če hočemo vsaj nekoliko poizkusiti omejiti nesrečna fantovska obračunavanja po gostilnah, moramo pač posvetiti več pozornosti gostilniškim lokalom, poostrižiti kontrolo in strogo izvajati policijsko uro. Pa ne samo nad takimi gostilnami, kjer se ničesar ne pripeti in kjer se več ali manj točno drže svojega časa, ampak tam, kjer so pretepi in čezmerno veselje na dnevnem redu in se kar povnavljajo od nedelje do nedelje. Primerov nam menda ni treba posebej naštevati. Harmonikar bo šel vedno v tako gostilno in improviziral ples tam, kjer ve, da bo lahko dalj časa igral in več zaslužil in kjer bo bolj varen pred odgovornostjo. Gostilničar, ki ve, da se bo s kakim knifom lahko zagovarjal, posebno če ima s tem že skušnje, bo brez skrbi nosil litre na mizo, čeprav do belega dne...

Ako konča tako čezmerno veselje z nezadržanim koncem, ali so morda krivi samo fantje, ali ne nosi nekoliko skrivne tudi oni, ki jim je dal priložnost, oni, ki daje potuho? Tu so tisti globoki vzroki, pri katerih je treba pričeti zdravljenje razmer, ki nas vodijo k čimdalje slabšim rezultatom. Ne smemo sicer pretirano vzeti teh pomislekov in misliti, da bo po odpravljanju teh vzrokov nastopila kar zlata doba. Niso tudi to edini vzroki, ako pa jih skušamo vsaj delno odpraviti, bomo vendarle nekaj napravili za omiljenje sirovosti in z njo združene kriminalnosti. Vse to pa, kar se bo storilo, bo le v korist slovenskemu ljudstvu.

Delavstvo scga po samopomoči

Tržič, 20. februarja.

Ko tovarniški delavec obnemore in ostane na cesti, je navadno največji revež. Težko mu je prosiati na stara leta. Vsega tega se zaveda tudi tržiško delavstvo in se skuša temu izogniti.

Poročali smo že, da si je delavstvo tovarne »Peko« z nameščenci vred ustanovilo svoje podporno društvo. Ker ob sedanjih razmerah ne more pobirati visoke članarine, išče v zmislu svojih pravih dohodke tudi drugod. Podobno podporno društvo deluje že dolgo tudi v tukajšnji predlinci. V

zadnjem času pa je društvo svoj delokrog zelo razširilo in uvedlo s posebnim pravilnikom redno starostno zavarovanje. Po predhodnem dogovoru vseh činiteljev v tovarni — lastnikov in delavskih organizacij ter zaupnikov — se je uvedlo za vse delavstvo obvezno članstvo, ki mu je pa zagotovljena za starost ali onemoglost gotova mesečna renta. K redni mesečni članarini prispeva tudi tovarna in ta fond polovico vplačane članarine, kar je vsekakor omembe vredno.

Zeleni bi bilo, da bi se tako vzajemno sodelovanje doseglo tudi v drugih obratih.

„Othello“ v Tržiču

Tržič, 20. februarja.

Shakespeare je za vsak oder trd, a hvalečen oreh. Če predpriprave stanejo mnogo truda. Režiser mora najprej skrajšati tu in tam predolgozvo besedilo, nato mora dobiti dovolj spretnih in vlogam primernih igralcev; za to je zopet treba srednjeveških oblek, ki jih mora iskati po celi deželi — a ko jih dobi, mora zapreči vse šivilje, da mu jih zakrpajo itd. Uredba odra mu dela zopet preglavice in še sto drugih reči. A kljub temu se tudi podeželski režiserji ne ustrašijo težkih Shakespeareovih del. Tako tudi v Tržiču. Za lanskim »Hamletom« je prišel letos na tržiški oder »Othello«.

V tukajšnji tovarni »Peko« so nameščenci in delavci ustanovili skupno podporno društvo. Ozreti se je bilo treba po dohodkih. Med njimi je več spretnih igralcev od posameznih gledaliških družin in tako je padla misel, da se lotijo »Othella«. Misel je bila uresničena preteklo nedeljo v zadovoljstvo igralcev in gledalcev. Dvomimo pa, če bo zadovoljna tudi blagajna podpornega društva, zakaj takse in drugi stroški nanesejo pri taki vzporeditvi toliko, da le malo ostane. Pa naj bo kakorkoli, Tržič je doživel zopet enkrat lepo kulturno prireditev. Režijske skrbi je premagal g. Dolinar, a na odru so dominirali g. Šmitek in g. Lazar, ki je prikočil »Peko« vsem na pomoč, z gdnema Malijevo in Slabetovo. Naj drugi igralci ne zamerijo, da jih imenoma ne imenujemo, saj so vsi storili, kar so mogli. Zeleni bi pa, da bi pri povzročitvi Jago tuintam malo počasneje govoril. Cassio in Roderigo, ki sta bila drugače na mestu, naj bi po poboju pokazala v glasu malo več trpljenja. — Na splošno pa lahko rečemo, da je bil v nedeljo vsak še tako razvajen in kritičen gledalec zadovoljen. Škoda, da ni bilo besedilo malo bolj skraćeno. Tudi oder v »Našem domu« je prišel z vso svojo opremo do popolne veljave in je dal vzporeditvi primerno ozadje. Upamo, da nam bo ta nova gledališka družina postrgala še kdaj s kakim lepim delom, kot nam je obljubil v svojem nagovoru predsednik društva g. Salberger.

»Othello« bo ponovljen v nedeljo zvečer ob pol osmih in drugo nedeljo ob treh popoldne, na kar še posebej opozarjamo okoličane.

Nesrečna smrt

Zagrebski listi poročajo iz Čakovca o tej-je nesreči:

Kmet Ivan Cipot se je odpeljal v sosednjo vas po mladega bika, katerega je kupil. Ko se je vračal, se je ustavil v neki gostilni in popil dva litra vina. Potem je sedel na voz in pognal. Ker ga je vino omamilo, je mož zadremal in padel naprej ter obvisel na vagi in ojesu. Konji so se splašili in začeli teči. Pri tem pa so s kopiti gospodarja bili po glavi, rokah in nogah. Ko so konji ob 11 ponoči pridrveli na domače dvorišče, so se ustavili. Zena, ki je vsa v skrbeh čakala moža, je šla na dvorišče. Ja možu pomaga izpreči konje. Našla pa je moža, ki je kakor vreča visel čez ope. Glava je bila brez kože, roke in noge polomilene, mož pa mrtev.

Jubilej vzglednega učitelja

Slovenska krajina, 21. februarja.

Danes obhaja 50 letnico rojstva šolski upravitelj v Gancanih v Slovenski krajini g. Alekšander Nečima. Letos je tudi 25 let, odkar je naročnik »Slovenca« Rojen je bil v Kamniku. Študije je končal v Ljubljani. Služboval je 6 let v Pilštajnu, 8 let v St. Janžu na Dravskem polju in leta 1920 je nastopil službo na sedanjem mestu.

Naša krajina je imela po prevratu malo prijateljev. Učitelje so nastavljali pri nas za kazen. Največja sreča je bila za učitelja, če je mogel popihati iz Prekmurja. Kaj se jim je zamerilo pri nas, pa še danes ne vemo. Seveda so bile tudi redke izjeme. Bele vrane pa so bili učitelji, ki bi takoj po prevratu šli na lastno prošnjo v Slovensko krajino. A naš jubilar je šel že leta 1920 na lastno prošnjo med »divjake« in sprevidel, da tudi naša krajina ni Sibirija. Že 14 let vztraja pri nas in, kakor nam je zaupal, misli tudi pri nas ostati, čeprav ima težavno mesto, saj je bil večkrat sam na soli s 200 otroci. Naše ljudstvo ga je vzljubilo. Svoj je tudi moral, ko je pa pošteni in izvrsten učitelj in kar se naše ljudstvo posebno ceni — on je tudi dober, praktičen katoličan. Nikoli ni zatajil svojega prepričanja. Denunciral so ga, bil je že pred sodiščem, pa vedno se je izkazalo, da je z dušo in telesom Slovenec, le kričal ni in to mu nekateri zamerijo. Gospod učitelj je doberčina, da malo takih. Otrokom je najboljši vzgojitelj, vsačdom pa dober svetovalec in voditelj. Govori dobro tudi naše domače narečje in marsikdo ne ve, ali gospod ni Prekmurec. Za praktične katoličane je vzgojil tudi svoje otroke. Najstarejši — Bino — končava študije na ljubljanski univerzi.

Gospod Nečima je lahko ponosen na svoje uspehe na gospodarskem, združnem in prosvetnem polju. Take moše pošilja med nas in boste pridobili vsakega našega človeka. Naše ljudstvo ni hudobno, pač pa spoštuje le take, ki cenijo tudi njegove zaklade in običaje.

Gospodu jubilaru prav iz srca čestitamo in mu želimo, da bi še dolgo, dolgo bil med našim ljudstvom. Bog Vas živi, g. Nečima!

Nove takse (Gledališča, prosvetna društva, osebni in blagovni promet, avtobusni promet...)

Belgrad, 21. febr. AA. V zakonu o izpremembah in dopolnitvah taksnega zakona so predvidene tudi te le izpremembe:

Dosedanja taksa v višini 10 odst. za gledališke predstave, umetniške koncerte, predstave prosvetnih društev, za konjske dirke, za javno telovadbo in za tekme sportnih društev se povzra na 20 odst. Zato bodo od danes davčne uprave v takih primerih pobirale to takso v višini 20 odst. in dajale vstopnice v skladu s tem odstotkom. Vstopnice, ki jih imajo gornje ustanove še od prej, bodo davčne uprave žigosale in pobirale takso.

Prav tako se povzraja takse za vse vrste prevoza po železnici, paroplovnih objektih itd od 15 odst. na 20 odst. za osebni prevoz, odnosno na 15 odst. za blagovni promet. Razen tega morajo na takso v budoče plačevati tudi avtobusi in tovorni avtomobili. Zato bodo davčne uprave pri samoupravnih in zasebnih železnicah in tramvajih, ki so deležni ugodnosti čl. 101 takse tarife, z današnjim dnem zaključile knjige in obračunale takse po starih predpisih, v budoče bodo pa zaračunavale zvišano takso po novih predpisih. Davčne uprave, ki prodajajo potniške vozne listke za privatni rečni in jezerski promet, bodo od danes obračunavale to takso po 10 odst. Zato se bodo dosedanje vozovnice pri davčnih uravah žigosale. Prav tako bodo tudi one davčne uprave, ki pobirajo takso iz te tar. štev. od zasebnih ladjarskih podjetij, zaračunavale za prevoz blaga od danes to takso po 15 odst.

Tudi zasebna avtobusna podjetja, ki se bavijo s prevažanjem potnikov, morajo takisto svoje potniške vozovnice dati žigosati pri pristojni davčni upravi. Pri tem bodo davčne uprave pobirale od vrednosti vsakega voznega listka 15 odst. na račun takse iz te tarifne številke. Dolžnost zasebnih avtobusnih podjetij je, da predlože svoje vozne listke davčni upravi v žigosanje in da plačajo takso.

Konjska tatvina pri Ravbarkomandi Živahno vrvenje na okrožnem sodišču

Ljubljana, 21. februarja.

Sodna kronika že kmalu ne beleži tako živahnega vrvenja v justični palači, kakor je bilo danes dopoldne. Po vseh hodnikih je bilo vse polno strank. Tudi velika razpravna dvorana, kjer so navadno kazenske razprave, je bila polna občinstva, med katerimi so se nahajali povsem neznanji tipi. Po hodnikih pa je bilo tako pestro živo, kakor v čebelnem panju. Kazenske razprave pred malim senatom splošno niso prinesle prav nič zanimivega.

Neki Notranjec je bil pred velikim senatom opročen od obožbe zaradi zločina po členu 1. zakona o zaščiti javne varnosti in reda v državi. Obožbe je bil, da je razširjal ilegalno kumunistično literaturo.

Neki židovski potnik iz Zagreba Gustav H. je bil pogojno obsojen zaradi ponarejanja domačih listin na 1 mesec strogega zaporu in 300 Din denarne kazni, ker je ponaredil kot zastopnik tovarne kos v Tržiču naročil list tako, da je napravil iz 50 kos kar 75. Obsojenec je po sodbi izjavil, da ni kriv in da se bo pritožil. Kakor je postalo okoli pol dneva na sodišču izredno živo, tako se je vrvenje proti 14 umirilo.

Pred malim senatom je bila včeraj razprava proti pekovskemu pomočniku F. J. zaradi konjske tatvine. Tam v Dolenji vasi pri Cerknici je 1 junija lani kupil neki posestnik iz okolice Postojne par konj za 1600 lir. Skušal je konje spraviti čez mejo. Tik ob meji je zagledal petorico mladeničev. Ker jih na daljavo ni mogel spoznati, je pustil konje na mestu in zbežal, kajti bal se je, da ne bi padel v roke strogi gozdni fašistovski milici. Mladeniči so pa oba konja prijeli in jih pri »Ravbarkomandi« srečno spravili v Italijo. Napravili so ž njima dobro kupčijo. »Ravbarkomanda« je sloveč kraj, kajti tam je bilo pred sto leti nameščeno posebno povaljstvo, ki je čuvalo vznike pred napadi razbojnikov in rokomavhov. Okoli »Ravber-

Požar v Radečah

Radeče pri Zid. m., 21. febr.

Ponoči od 20. na 21. februarja je izbruhnil na še nepojasnjen način v delavnici mizarja Viktorja Urankarja požar, ki bi bil lahko postal nevaren za polovico našega mesta. Takoj, ko se je zaslišal plat zvona, je bilo gasilstvo na mestu ter vkljub temu, da je bil motor zamrznjen, naglo stopilo v akcijo in omejilo požar.

Mizarju Urankarju je zgorelo vse, kar je imel v delavnici in v skladišču. Bil pa je za majhno vsoto zavarovan. Vse priznanje gasilec za hitro pomoč.

Fantovska šala ali kaj

Prejeli smo: V tistem delu kamniškega okraja, ki je nadalj od železnice proge, imamo vedno kako senzacijo, da se z njo zabavamo. Da nam ni preveč dolgočasno, poskrbe naši fantje za marsikak originalen »vice« v tej ali oni obliki, prične nazadnje zanimati še oblast in navadno ne ostane brez posledice. Tako bo najbrž tudi to pot z ono zadevo o zadavljnih kokoših.

V naših krajih pravijo kurjim tatovom »kurjekci«, kar najbrž ni znano še vsem. No, zadnjič je v neki gostilni sedela okrog steklenice rujnega vinca vesela družba fantov in močevala o najrazličnejših zadevah. Že prav zgozdaj pa so se fantje razšli, drug za drugim. Ko je šla dekla nekoliko kasneje v hlev, je pogrešila dvoje kokoši, katere so potem našli zadavljene v šupi. Sklepali so, da jim je kdo mimo grede zvil vrat in jih shranil z namenom, da jih pride v temni noči iskat. Domači so zato postavili stražo in res je prišel v kratkem nekdo, da vzame tolsti kokoši. Ko so ga domači spoznali, so ga napodili in ozmerjali s »kurjekom«. Nekateri pravijo, da sta bila celo dva.

Ali je bila vsa ta stvar s kokoškama samo fantovska šala ali kaj? Če je bila, potem gotovo ni na mestu. Sicer bomo pa že orožniki pojasnili, kako je s to zadevo, potem bomo pa tudi mi poročali o končnem rezultatu.

našnjim dnem zaključile knjige in obračunale takse po starih predpisih, v budoče bodo pa zaračunavale zvišano takso po novih predpisih. Davčne uprave, ki prodajajo potniške vozne listke za privatni rečni in jezerski promet, bodo od danes obračunavale to takso po 10 odst. Zato se bodo dosedanje vozovnice pri davčnih uravah žigosale. Prav tako bodo tudi one davčne uprave, ki pobirajo takso iz te tar. štev. od zasebnih ladjarskih podjetij, zaračunavale za prevoz blaga od danes to takso po 15 odst.

Tudi zasebna avtobusna podjetja, ki se bavijo s prevažanjem potnikov, morajo takisto svoje potniške vozovnice dati žigosati pri pristojni davčni upravi. Pri tem bodo davčne uprave pobirale od vrednosti vsakega voznega listka 15 odst. na račun takse iz te tarifne številke. Dolžnost zasebnih avtobusnih podjetij je, da predlože svoje vozne listke davčni upravi v žigosanje in da plačajo takso.

Tudi zasebna avtobusna podjetja, ki se bavijo s prevažanjem potnikov, morajo takisto svoje potniške vozovnice dati žigosati pri pristojni davčni upravi. Pri tem bodo davčne uprave pobirale od vrednosti vsakega voznega listka 15 odst. na račun takse iz te tarifne številke. Dolžnost zasebnih avtobusnih podjetij je, da predlože svoje vozne listke davčni upravi v žigosanje in da plačajo takso.

Tudi zasebna avtobusna podjetja, ki se bavijo s prevažanjem potnikov, morajo takisto svoje potniške vozovnice dati žigosati pri pristojni davčni upravi. Pri tem bodo davčne uprave pobirale od vrednosti vsakega voznega listka 15 odst. na račun takse iz te tarifne številke. Dolžnost zasebnih avtobusnih podjetij je, da predlože svoje vozne listke davčni upravi v žigosanje in da plačajo takso.

Tudi zasebna avtobusna podjetja, ki se bavijo s prevažanjem potnikov, morajo takisto svoje potniške vozovnice dati žigosati pri pristojni davčni upravi. Pri tem bodo davčne uprave pobirale od vrednosti vsakega voznega listka 15 odst. na račun takse iz te tarifne številke. Dolžnost zasebnih avtobusnih podjetij je, da predlože svoje vozne listke davčni upravi v žigosanje in da plačajo takso.

Tudi zasebna avtobusna podjetja, ki se bavijo s prevažanjem potnikov, morajo takisto svoje potniške vozovnice dati žigosati pri pristojni davčni upravi. Pri tem bodo davčne uprave pobirale od vrednosti vsakega voznega listka 15 odst. na račun takse iz te tarifne številke. Dolžnost zasebnih avtobusnih podjetij je, da predlože svoje vozne listke davčni upravi v žigosanje in da plačajo takso.

Tudi zasebna avtobusna podjetja, ki se bavijo s prevažanjem potnikov, morajo takisto svoje potniške vozovnice dati žigosati pri pristojni davčni upravi. Pri tem bodo davčne uprave pobirale od vrednosti vsakega voznega listka 15 odst. na račun takse iz te tarifne številke. Dolžnost zasebnih avtobusnih podjetij je, da predlože svoje vozne listke davčni upravi v žigosanje in da plačajo takso.

Tudi zasebna avtobusna podjetja, ki se bavijo s prevažanjem potnikov, morajo takisto svoje potniške vozovnice dati žigosati pri pristojni davčni upravi. Pri tem bodo davčne uprave pobirale od vrednosti vsakega voznega listka 15 odst. na račun takse iz te tarifne številke. Dolžnost zasebnih avtobusnih podjetij je, da predlože svoje vozne listke davčni upravi v žigosanje in da plačajo takso.

Tudi zasebna avtobusna podjetja, ki se bavijo s prevažanjem potnikov, morajo takisto svoje potniške vozovnice dati žigosati pri pristojni davčni upravi. Pri tem bodo davčne uprave pobirale od vrednosti vsakega voznega listka 15 odst. na račun takse iz te tarifne številke. Dolžnost zasebnih avtobusnih podjetij je, da predlože svoje vozne listke davčni upravi v žigosanje in da plačajo takso.

Tudi zasebna avtobusna podjetja, ki se bavijo s prevažanjem potnikov, morajo takisto svoje potniške vozovnice dati žigosati pri pristojni davčni upravi. Pri tem bodo davčne uprave pobirale od vrednosti vsakega voznega listka 15 odst. na račun takse iz te tarifne številke. Dolžnost zasebnih avtobusnih podjetij je, da predlože svoje vozne listke davčni upravi v žigosanje in da plačajo takso.

Tudi zasebna avtobusna podjetja, ki se bavijo s prevažanjem potnikov, morajo takisto svoje potniške vozovnice dati žigosati pri pristojni davčni upravi. Pri tem bodo davčne uprave pobirale od vrednosti vsakega voznega listka 15 odst. na račun takse iz te tarifne številke. Dolžnost zasebnih avtobusnih podjetij je, da predlože svoje vozne listke davčni upravi v žigosanje in da plačajo takso.

Tudi zasebna avtobusna podjetja, ki se bavijo s prevažanjem potnikov, morajo takisto svoje potniške vozovnice dati žigosati pri pristojni davčni upravi. Pri tem bodo davčne uprave pobirale od vrednosti vsakega voznega listka 15 odst. na račun takse iz te tarifne številke. Dolžnost zasebnih avtobusnih podjetij je, da predlože svoje vozne listke davčni upravi v žigosanje in da plačajo takso.

Tudi zasebna avtobusna podjetja, ki se bavijo s prevažanjem potnikov, morajo takisto svoje potniške vozovnice dati žigosati pri pristojni davčni upravi. Pri tem bodo davčne uprave pobirale od vrednosti vsakega voznega listka 15 odst. na račun takse iz te tarifne številke. Dolžnost zasebnih avtobusnih podjetij je, da predlože svoje vozne listke davčni upravi v žigosanje in da plačajo takso.

Tudi zasebna avtobusna podjetja, ki se bavijo s prevažanjem potnikov, morajo takisto svoje potniške vozovnice dati žigosati pri pristojni davčni upravi. Pri tem bodo davčne uprave pobirale od vrednosti vsakega voznega listka 15 odst. na račun takse iz te tarifne številke. Dolžnost zasebnih avtobusnih podjetij je, da predlože svoje vozne listke davčni upravi v žigosanje in da plačajo takso.

Tudi zasebna avtobusna podjetja, ki se bavijo s prevažanjem potnikov, morajo takisto svoje potniške vozovnice dati žigosati pri pristojni davčni upravi. Pri tem bodo davčne uprave pobirale od vrednosti vsakega voznega listka 15 odst. na račun takse iz te tarifne številke. Dolžnost zasebnih avtobusnih podjetij je, da predlože svoje vozne listke davčni upravi v žigosanje in da plačajo takso.

Tudi zasebna avtobusna podjetja, ki se bavijo s prevažanjem potnikov, morajo takisto svoje potniške vozovnice dati žigosati pri pristojni davčni upravi. Pri tem bodo davčne uprave pobirale od vrednosti vsakega voznega listka 15 odst. na račun takse iz te tarifne številke. Dolžnost zasebnih avtobusnih podjetij je, da predlože svoje vozne listke davčni upravi v žigosanje in da plačajo takso.

Tudi zasebna avtobusna podjetja, ki se bavijo s prevažanjem potnikov, morajo takisto svoje potniške vozovnice dati žigosati pri pristojni davčni upravi. Pri tem bodo davčne uprave pobirale od vrednosti vsakega voznega listka 15 odst. na račun takse iz te tarifne številke. Dolžnost zasebnih avtobusnih podjetij je, da predlože svoje vozne listke davčni upravi v žigosanje in da plačajo takso.

Tudi zasebna avtobusna podjetja, ki se bavijo s prevažanjem potnikov, morajo takisto svoje potniške vozovnice dati žigosati pri pristojni davčni upravi. Pri tem bodo davčne uprave pobirale od vrednosti vsakega voznega listka 15 odst. na račun takse iz te tarifne številke. Dolžnost zasebnih avtobusnih podjetij je, da predlože svoje vozne listke davčni upravi v žigosanje in da plačajo takso.

Tudi zasebna avtobusna podjetja, ki se bavijo s prevažanjem potnikov, morajo takisto svoje potniške vozovnice dati žigosati pri pristojni davčni upravi. Pri tem bodo davčne uprave pobirale od vrednosti vsakega voznega listka 15 odst. na račun takse iz te tarifne številke. Dolžnost zasebnih avtobusnih podjetij je, da predlože svoje vozne listke davčni upravi v žigosanje in da plačajo takso.

Tudi zasebna avtobusna podjetja, ki se bavijo s prevažanjem potnikov, morajo takisto svoje potniške vozovnice dati žigosati pri pristojni davčni upravi. Pri tem bodo davčne uprave pobirale od vrednosti vsakega voznega listka 15 odst. na račun takse iz te tarifne številke. Dolžnost zasebnih avtobusnih podjetij je, da predlože svoje vozne listke davčni upravi v žigosanje in da plačajo takso.

Tudi zasebna avtobusna podjetja, ki se bavijo s prevažanjem potnikov, morajo takisto svoje potniške vozovnice dati žigosati pri pristojni davčni upravi. Pri tem bodo davčne uprave pobirale od vrednosti vsakega voznega listka 15 odst. na račun takse iz te tarifne številke. Dolžnost zasebnih avtobusnih podjetij je, da predlože svoje vozne listke davčni upravi v žigosanje in da plačajo takso.

Tudi zasebna avtobusna podjetja, ki se bavijo s prevažanjem potnikov, morajo takisto svoje potniške vozovnice dati žigosati pri pristojni davčni upravi. Pri tem bodo davčne uprave pobirale od vrednosti vsakega voznega listka 15 odst. na račun takse iz te tarifne številke. Dolžnost zasebnih avtobusnih podjetij je, da predlože svoje vozne listke davčni upravi v žigosanje in da plačajo takso.

Tudi zasebna avtobusna podjetja, ki se bavijo s prevažanjem potnikov, morajo takisto svoje potniške vozovnice dati žigosati pri pristojni davčni upravi. Pri tem bodo davčne uprave pobirale od vrednosti vsakega voznega listka 15 odst. na račun takse iz te tarifne številke. Dolžnost zasebnih avtobusnih podjetij je, da predlože svoje vozne listke davčni upravi v žigosanje in da plačajo takso.

Tudi zasebna avtobusna podjetja, ki se bavijo s prevažanjem potnikov, morajo takisto svoje potniške vozovnice dati žigosati pri pristojni davčni upravi. Pri tem bodo davčne uprave pobirale od vrednosti vsakega voznega listka 15 odst. na račun takse iz te tarifne številke. Dolžnost zasebnih avtobusnih podjetij je, da predlože svoje vozne listke davčni upravi v žigosanje in da plačajo takso.

Tudi zasebna avtobusna podjetja, ki se bavijo s prevažanjem potnikov, morajo takisto svoje potniške vozovnice dati žigosati pri pristojni davčni upravi. Pri tem bodo davčne uprave pobirale od vrednosti vsakega voznega listka 15 odst. na račun takse iz te tarifne številke. Dolžnost zasebnih avtobusnih podjetij je, da predlože svoje vozne listke davčni upravi v žigosanje in da plačajo takso.

Tudi zasebna avtobusna podjetja, ki se bavijo s prevažanjem potnikov, morajo takisto svoje potniške vozovnice dati žigosati pri pristojni davčni upravi. Pri tem bodo davčne uprave pobirale od vrednosti vsakega voznega listka 15 odst. na račun takse iz te tarifne številke. Dolžnost zasebnih avtobusnih podjetij je, da predlože svoje vozne listke davčni upravi v žigosanje in da plačajo takso.

Tudi zasebna avtobusna podjetja, ki se bavijo s prevažanjem potnikov, morajo takisto svoje potniške vozovnice dati žigosati pri pristojni davčni upravi. Pri tem bodo davčne uprave pobirale od vrednosti vsakega voznega listka 15 odst. na račun takse iz te tarifne številke. Dolžnost zasebnih avtobusnih podjetij je, da predlože svoje vozne listke davčni upravi v žigosanje in da plačajo takso.

Tudi zasebna avtobusna podjetja, ki se bavijo s prevažanjem potnikov, morajo takisto svoje potniške vozovnice dati žigosati pri pristojni davčni upravi. Pri tem bodo davčne uprave pobirale od vrednosti vsakega voznega listka 15 odst. na račun takse iz te tarifne številke. Dolžnost zasebnih avtobusnih podjetij je, da predlože svoje vozne listke davčni upravi v žigosanje in da plačajo takso.

Tudi zasebna avtobusna podjetja, ki se bavijo s prevažanjem potnikov, morajo takisto svoje potniške voz

Liubljanske vesti:

Banovina bo gradila

Ljubljana, 21. febr.

Že star je načrt nekdanje Kranjske in sedanje banovinske hranilnice, da poveča svoje poslovne prostore. Že pod bivšo oblastno samoupravo je bila sprožena ideja, da Kranjska hranilnica dvigne svoje poslovanje v Knafljevi ulici za eno nadstropje in ga razširi za eno trakto. Kakor znano, je le del poslojpa namenjen izključno bančnim poslom in pisarnam hranilniških uradnikov. Nekateri prostori v tem poslojpu pa služijo tudi za razne banovinske urade, kakor za prosvetni oddelek in druge pisarne. Sedanja banska palača se je izkazala premajhna za vse sedanje številne urade, ker je bila sedanja palača, ko se je gradila, namenjena pač samo za upravo nekdanje kranjske dežele, poleg tega je bilo samoupravi kranjske dežele namenjeno še sedanje poslojpe univerze, dočim mora sedanja banska palača imeti prostora za vse urade, ki so potrebni za upravo vse Slovenije. V načrtu je sicer, da bi se banska palača dvignila za eno nadstropje, kar se bo moralo nekoč pač izvršiti, najne potrebe pa ključno po drugi začasni rešitvi. Tako je za letošnje leto skoraj gotovo, da bo banovinska hranilnica dvignila svoje nadstropje. To povišanje bo veljalo en milijon Din, ki jih bo hranilnica sama krila, amortizacijo tega zneska pa bo krila iz najemnine, ki jo ji bo plačevala za urade banska uprava. Prihodnje leto bo poslojpu najbrže prizidan še en trakt v isti višini, kakor nadgrajeno sedanje poslojpe. V povečani banovinski hranilnici bodo našli za ekrat dovolj prostora številni uradi, ki so sedaj v banski palači skoraj odveč in tudi ni zanje več prostora v drugih uradnih poslojpih, ki so last banovine.

Drugo poslojpe, ki ga prične banovina že letos graditi, je poslojpe III. državne gimnazije v Ljubljani. To poslojpe mora graditi po novih

navodilih banovina ter je znesek že vnešen v letošnji banovinski proračun. Za poslojpe je mestna občina že dala brezplačno zemljišče, kakor je dolžna, namreč v gramozni jami, kjer je zasnovan ves šolski okraj za severni del mesta.

Pred vzhodom v Tivoli ob Aleksandrovi cesti ima banovina lep travnik, o katerem je težko reči ali bi bil bolj primeren za park ali za stavbišče. Odkar je dograjena pravoslavna cerkev, se zdi, da bi bil ta travnik skoraj bolj primeren, da se na njem postavi lepo reprezentativno poslojpe. Najbolj primerno bi bilo na njem drugo poslojpe Narodnega muzeja. Narodni muzej je sedaj prenatrpan ter je bolj podoben skladišču in skoraj ne more več služiti svojemu prvotnemu namenu, namreč da bi bil javnosti dostopen. Velik kulturni program še čaka v tem oziru našo javnost. Zaenkrat je omejen prostor določen za bodoči častniški dom. Prvi načrti za ta dom pa so bili zavrnjeni in tudi vprašanje denarnih sredstev ima še mnogo ovir. Naše mnenje je, da bi častniški dom spadal kam v okolico Tabora, kjer je največja vojašnica, v bližini Narodnega doma pa spada kakšna banovinska kulturna ustanova.

Banovina čaka še druge naloge. Le del teh nalog more izvršiti z lastnimi sredstvi, zato bi bilo prav, da dobi banovina primerne državne dotacije. V banovinskem proračunu je sicer določenih nekaj milijonov te dotacije, vprašanje pa je, ali jih bo država dala. Denarna moč mestne občine in ljubljanskih zasebnikov je letos oslaba in kakor dosedaj kaže, bo prihodnja gradbena sezona izredno šibka, ker skoraj ne bo javnih del, torej grozi mestu še večja brezposelnost. Sedaj je čas na banovini in na državi, da priskočita na pomoč z javnimi deli. Predvsem pa si mora banovina izposlovati dovoljno dotacijo od države.

Včeraj je presenetila voznike in potnike električne železnice nova neprijetnost na krožni progi, ki pa k sreči ni zahtevala ne človeških ne materijalnih žrtv. Okoli 3 popoldne je privozil po Miklošičevi cesti težki Ranzingerjev voz za prevažanje pohištva. Ko je hotel zaviti čez srednji franciškanski most, so se mu na netaklovanih, močno razmečanih tleh nenadoma udrila kolesa in običaj je sredi proge. Zaman je bil ves napor upreženega para konj, da bi potegnili voz naprej. Tramvajski promet je bil prekinjen za dobre četrt ure — toliko časa je namreč trajalo, da je na poziv pridrdral Ranzingerjev tovorni avto, ki je trmoglavca upornika — transportni voz — med tramvajskimi vzklikanjem zbrane množice zylekel dalje. Za njim sta jo sproščeno ubrala dva tramvajska voza, ki sta pred franciškansko cerkvijo že nestrpno čakala odrešenja.

● **Poroke v predpustu.** V predpustu je bilo v Ljubljani 86 porok. Rekord je dosegla šentpeterska župnija, kjer je bilo poročenih 38 parov, večinoma iz delavskih slojev. Bili sta samo 2 kmečki poroki. Poročilo se je mnogo oseb, ki so prej živele v skupnem gospodinjstvu. V franciškanski cerkvi Marijinega Oznanjenja je bilo 30 porok, večinoma faranov. Pozna se gospodarska stiska, kajti v letih gospodarskega blagostanja je bilo večih v predpustu na eno ledelo do 37 oklicev. V Trnovem je bilo 11 porok. Trnovo kaže tužno sliko revščine. Tam je bilo 300 brezposelnih, ki jim župnišče ne more več nuditi najnujnejše podpore, čeprav se dnevno zatekajo bedni k župniku za pomoč. Pri obo. franciškanih v Sp. Šiški je bilo 6 porok. V evančelijski cerkvi je bila 4 poroka. Manjkajo še podatki iz šentjakobske in stolne župnije. Gotovo pa je, da število porok v predpustu ne bo doseglo 100.

● **Novoga policijskega poslojpa ne bo.** Ljubljanska policija že dolgo zahteva od mestne občine, da ji zgradi novo poslojpe, ker je dosedanje premajhno. Po zahtevah policije bi moralo biti zgrajeno v Ljubljani poslojpe, ki bi veljalo 12 milijonov dinarjev. Zakon sicer res zahteva, da skrbje občine, zlasti avtonomne, za nastanitev policije, vendar pa je mestna občina s prenešenim delokrogom že tako obremenjena, da nikakor ne bo mogla v bližnjih letih ustreči policijski upravi, da ji zgradi poslojpe. Vest, ki so se razširile, da bi se že letos gradilo policijsko poslojpe v Ljubljani na račun mestne občine, so torej prenaplajene. Nekaj drugega bi bilo seveda, ako bi se država odločila, da sama zgradi v Ljubljani poslojpe za polic. upravo.

Marihor

m Občni zbor Jugoslovanske strokovne zveze (ekspoziture in skupine) bo v nedeljo, dne 25. t. m. ob 9 popoldne v prostorih Delavske zbornice, Sodna ulica 9-III.

m Prosvetno društvo v Studencih priredi v nedeljo popoldne ob pol 4 v samostanu predavanje. Predava prof. Prijatelj.

m Poselska zveza ima redni sestanek v nedeljo, 25. febr. ob pol petih popoldne v dvorani Zadržne gosp. banke. Bo tudi oderski prizor.

m Daničarji vprizorijo v nedeljo, dne 4. marca na odru Mladinskega doma ob petih popoldne zanimivo trojejanjo: »Stari grehi«. Vstopnice se bodo dobile tudi v predprodaji.

m Cercle français. V soboto, dne 24. t. m. bo predavala gospa Thérèse Anthoine v realni gimnaziji, Gregorčičeva ul. 2, o Bretanji. — Projekcijske slike. Začetek ob 20. Vstopnine ni.

m Ljudska univerza. Drevi in jutri zvečer se nadaljuje socialni cikel s predavanji prof. dr. Borisa Zarnika iz Zagreba. Drevi bo predaval o arizkih in semitskih problemih, v petek pa o sterilizaciji.

m Združenje krojačev in sorodnih obrti ima redno letno skupščino v ponedeljek, dne 26. febr. ob 19 v Gambrinovi dvorani.

m Priljubljen prikrjovalni tečaj priredi Združenje krojačev v Marihoru. Predaval bo strokovnjak g. Schauer ter se bo vršil pouk ločeno za gospode in dame ter za začetnike in izučene. Prijave za tečaj sprejema pisarna Združenja, Slomškov trg 14.

Ptuj

p Okrajni odbor Rdečega križa v Ptuj ima svoj redni občni zbor v nedeljo 25. t. m. ob 11 na mestnem magistratu.

p Nabavljajna zadruga državnih uslužbencev v Ptuj ima svoj redni občni zbor v ponedeljek 26. t. m. ob 19.30 v dvorani Narodnega doma.

Mariborske vesti:

Za bližnjega

Maribor, 21. februarja.

Pod vodstvom neumornega predsednika prvega državnega pravdnika dr. Ivana Jančiča se je vršil v terek zvečer v lovski sobi hotela »Orel« občni zbor okrajnega odbora Rdečega križa v Mariboru ob udeležbi lepega števila članstva in prijateljev. Iz njegovega poročila, ki je podalo dokaz neobičajne iniciativnosti in delavnosti društva v minulem letu, posnemamo naslednje momente: Društvo je v preteklem letu posvetilo vso skrb strokovni izobrazbi svojega članstva. Pod vodstvom podpredsednika društva ravnatelja bolnišnice dr. Vrečka se je vršil višji samaritanski tečaj ter se je na njegovo pobudo vsem udeležencem preiskala kri v svrhu določitve krvnih skupin in njihovo zdravstveno stanje. Na ta način si je tukajšnja bolnišnica že vnaprej zagotovila daljše krvi za morebitne krvne transfuzije, ki so potrebne pri nevarnih poškodbah. Glavna pažnja pa je bila posvečena pouku in vajam za obrambo proti plinskim napadom iz zraka. Vršilo se je več teoretičnih in praktičnih vaj ter predavanj. Društvo je pri tem tesno sodelovalo z odborom za obrambo mesta. Morala bi se vršiti tudi praktična vaja v obrambi mesta proti zračnemu napadu, pa se je zaradi vremenskih neprilic pre-

□ **Važno za naborne obveznike.** Naborni obvezniki rojstnih letnikov 1907—1914, ki stanujejo v Mariboru, niso pa v Maribor pristojni, se pozivajo, da se zglase v mestnem vojaškem uradu, Slomškov trg 11, desno, soba št. 4 med uradnimi urami v naslednjem redu: letnika 1907 in 1908 dne 23., 24. in 25. februarja, letnika 1909 in 1910 dne 27. in 28. februarja ter 1. marca, letnika 1911 in 1912 dne 2., 3. in 5. marca ter letnika 1913 in 1914 dne 6., 7. in 8. marca. — S seboj je vzeti krstni list, domovinski list ali potrdilo o začasnih nesposobnosti ter 5 in 20 Din kolek za prošnjo. Naborni obvezniki, ki stanujejo v Mariboru, pa so pristojni v najbližje okoliške občine, naj teh prošnje ne vlagajo, ker bo za njihove občine rekrutna komisija itak poslovala v Mariboru.

□ **Pred oltar.** V mariborskih župnih cerkvah so se zadnje dni poročili: Fegic Ivan, tovarniški delavec, in Koren Karolina, predica; Pavlič Viktor, mesarski mojster, in Cvetko Marija, šivilja; Gavrilovič Gavril, carinski poverjenik, in Repolush Olga, šivilja. — Novoporočencem obljube sreče in blagoslov!

□ **Smrt kosi ...** Umrl je v starosti 12 let dijak tukajšnje klasične gimnazije Marjan Musek, sin šolskega upravitelja v St. Vidu pri Ptuj. Truplo prepeljejo danes z mestnim avtomobilom v Hajdino. — Na Pobrežju v Nasipni ulici je umrl v starosti 46 let upokojeni poštni poduradnik Franc Hlinjak. Naj počiva v miru!

□ **Ubožna spričevala bo težje dobiti.** Na podlagi novih predpisov bo težje dobiti ubožno spričevalo, ki ga je doslej dobil skoraj vsakdo. Iščarji tega je pa na sodišču in pri drugih upravnih inštancah nazadoval dohodek iz raznih taks, ki jih je imelitelj ubožnega spričevala oproščen. V bodoče bodo dobivali potrdilo o siromaštvu le resnični reveži ter se bo v vsakem slučaju uvedlo tudi točno poizvedovanje.

□ **Povečanje tovarne.** Tekstilna tovarna Ehrlich v Jezdarski ulici bo povečala svoj obrat. Trenutno se vrši montiranje za povečanje električne pogonske sile za nadaljnjih 100 konjskih sil.

□ **Nesreča kolesarja.** 25 letni sluga Franc Danti se je včeraj v strni Pristaniški ulici nevarno ponesrečil. Peljal se je na kolesu, ko so se nenkrat zlomile spredaj vilice ter je strmoglavil na trdo cesto. Udaril je s tako silo z glavo ob tla, da je obelzel nezavesten ter so ga morali reševalci prepeljati v bolnišnico.

□ **Gluhbi berač pod vlakom.** V Vučji vasi je osební vlak poškodoval 75 letnega berača Rauterja. Revež je popolnoma gluh, pa je preslišal prihod vlaka ter mirno šel po poti poleg proge. Stopnice vagona so ga zadelo ter mu prizadele hudo poškodbo. Zdravi se v bolnišnici.

□ **Pastorka je zakal.** Pred velikim okrožnim senatom se je zagovarjal včeraj zaradi naklepnega uboja in zaradi težke telesne poškodbe 40 letni posestnik Franc Hudina iz Šalovcev. Dne 28. decembra lanskega leta je usmrtil z nožem svojega pastorka Alojza Munda ter nevarno ranil njegovo mater in svojo ločeno ženo Ivano Hudina. Obtožene se je pred daljšo dobo priženil k vdovi Ivani Munda, ki je imela iz prvega zakona dvoje otrok. Tudi v novem zakonu so sledili otroci in sedaj se je začel prepir med obema zakoncem. Mož je sovražil otroke iz prvega zakona ter obenem pijančeval, zaradi česar je prišlo do ločitve zakona. Hudina pa je še vedno ostal pod streho svoje žene. Dne 28. decembra se je vrnil domov vinjen ter vzrotil, ker je žena udarila njegovega in svojega

Drugi kraji

Vič. Sadjarska in vrtnarska podružnica priredi danes ob 19 v risalnici osnovne šole predavanje o zatiranju škodljivcev na rastlinah.

Preska pri Medvodah. Godbeno društvo »Sora« s Svetja pri Medvodah bo na splošno željo gledalcev ponovilo igr »A njega ni« v soboto ob 8 zvečer in v nedeljo ob pol 4 popoldne v društvenem domu v Preski.

Banovinska kmetijska šola na Grmu pri Novem mestu priredi dne 27. februarja 1934 enodnevni tečaj o trsní rezi v šolskem vinogradu v Trški gori, in sicer od 8 do 12 ter od 14 do 16. Vinogradniki-interesenti naj prinesejo seboj trsne škarje. Nadalje priredi dne 3. marca 1934 na šoli enodnevni kletarski tečaj od 8 do 12 ter od 14 do 17.

Klub dolenjskih visokošolcev v Novem mestu priredi v četrtek 22. febr. ob 8 zvečer javno predavanje. Predava tov. ing. Germ Jože: »Delo in kapital«. Vstop vsakomur prost.

LJUBLJANSKO GLEDALIŠČE

Drama

Začetek ob 20.

Četrtek, 22. februarja: »Kulturna prireditve v Črni mlaki«. Izven. Znižane cene od 6 do 20 Din. Petek, 23. februarja ob 15: »Sonjkin in njegova sreča«. Dijaska predstava po globoko znižanih cenah od 5 do 14 Din.

Sobota, 24. februarja: »Konec poti«. Red A.

Opera

Začetek ob 20.

Četrtek, 22. februarja: »Wilhelm Tell«. Red Četrtek. Petek, 23. februarja: Zaprt.

MARIBORSKO GLEDALIŠČE

Četrtek, 22. februarja ob 20: »Gospodična«. Red B. Petek, 23. februarja. — Zaprt.

ložiha. Nadaljuje se še sedaj s praktičnimi tečaji tako z nižjimi kakor z višjimi, pričelo se bo pa tudi z izvežbanjem delavskega iz posameznih tovarniških obratov za prvo pomoč v nevarnostih. Obnesla se je tudi nabiralna akcija za staro obleko, perilo in obutev ter se je tako olajšalo gorje in beda mnogoterih revežev. — Tajniško poročilo je podal bančni ravatelj dr. Kovačec, ki je poročal, da je imel odbor 48.377 Din dohodkov, 15.028 Din izdatkov ter znaša premoženje 33.349.99 Din. O delovanju Podmladka Rdečega križa je poročal Ravter. Podmladek je vzdrževal veliko število otrok v počitniških kolonijah. Pri volitvah je bil izvoljen za predsednika zopet prvi državni pravdnik dr. Ivan Jančič, za podpredsednika ravatelj dr. Vrečko, v odbor pa: stolni kanonik in mestni župnik msgr. Umek, župan dr. Lipold, okrajna glavarja dr. Senekovič in Makar, mestni fizik dr. Novak, dalje dr. Jurekovič, dr. Zorjan, J. Tomažič, dr. Kovačec, dr. Marin, Pfeifer A., dr. Černič, M. Rauter, Milica Stupanova, Fr. Stenovec, mag. ph. Minarik, Udo Kasper, polkovnik v p. Kristan, Artič in Novak. V nadzornem odboru so Miloš Oset, Drago Roglič, Zora Ravnikova, Viktor Grčar. Okrajna zastopnika za občni zbor sta Volk in dr. Gorišek.

otroka. Pastorek Alojz Munda se je zavzel za mater ter izrinil očima iz hiše. Ta pa je stopil v svojo sobo ter se vrnil z ostrim dolgim nožem, katerega je zasadel pastorku v trebuh do ročaja, nato pa ženi v prsi. Oba ranjena so prepeljala v ormoško bolnišnico, kjer je Munda izdihnil, dočim je mati okrevala. Obtoženeec je bil znan kot nasilen človek ter je sedel zaradi sličnih dejanj skupno 5 let v ječi. Sedaj so ga obsodili na sedem let robije ter dosmrtno izgubo državljanških pravic.

Celje

● **Poročila sta se včeraj dopoldne v opatijski cerkvi g. Dorn Franc, posestnik v Zagradu in gđ. Krajnc Liza, gostilničarka na Bregu. Cestitam!**

● **Pri prevozu v bolnišnico umrl.** V terek so pripeljali v celjsko javno bolnišnico okrog 70 letnega Wegmarcherja Jurija, doma nekje s Pohorja, ki je pa že med prevozom umrl. — V javni bolnišnici je tudi umrl Franc Zorko, 6 let, sin kočarja in mlinarja iz Griž. N. v m. p.

● **Aretacija v zvezi z vlomom na Lopati.** Pred dnevi smo poročali, da je bil izpuščen iz preiskovalnega zapora okrožnega sodišča v Celju zaradi pomanjkanja dokazov Ludvik Jošt, ki je bil osumljen vzloma na Lopati. V terek je bil zaradi tega aretiran sin nekega posestnika iz Medloga.

● **Javna zahvala.** Stanovaleci hiše Združenja trgovcev za mesto Celje so prejeli veselo obvestilo, da je uprava na svoji zadnji seji enoglasno sklenila znižati svojim strankam, ki so povečini nameščenci, najemnine. Najemniki si štejejo za svojo dolžnost, da se lastniku hiše za to javno zahvalijo.

● **Letni žvižki in kramarski sredpostni sejem** bo v Celju v soboto, dne 10. marca t. l.

● **Vodnikova in Cankarjeva ulica sta to dni predmet splošnega zabavljanja.** Po cestno policijskem redu gre ves tranzitni promet po teh dveh ulicah. Obe ulici se nahajata sedaj, ko je nastopilo lepše vreme in se taja led, v takem stanju, da se občinstvo po pravici pritožuje. Naj bi se pri čiščenju gledalo predvsem tudi na tve ulici in nanje zaradi velikega prometa polagalo posebno važnost.

Ptuj

Izsledeni vlomilci. V vasi Kicar in okoličnici je bilo v teku te zime izvršenih nešteto vlovov in tatvin. Končno so orožniki iz Ptuja pod vodstvom poduradnika Frelaha nabrali toliko obtežilnega gradiva, da je patrulja prišla tri osebe, ki so na sumu, da so v zvezi z vlvom, in jih dajala pod ključ. Posestnici Vajsbaherjevi iz Kicarja so ukradli iz hleva 90 kg težkega prašiča, posestniku Kuharju iz Spod. Velovlaka iz shrambe 80 kg slanin in mesa, posestnici Mariji Ogrinovi iz hleva 70 kg težko svinjo, posestnici Tereziji Rojko iz Spodnjega Velovlaka iz hleva 50 kg težko svinjo, posestniku Antoniji Čeh iz gor. Velovlaka in Antonu Brumen iz Janežovec skupno 150 kg slanin in mesa, posestniku in tesarskemu mojstru Juriju Čehu iz Sp. Velovlaka, kompletno tesarsko orodje, posestnikom Francu Vrablu, Ignacu Zdrovčevu in Janezu Slatiču, iz Sp. Velovlaka, po izvršenem vlvu v vinske kleti, nad 2 polovnjaka vina in 30 litrov žganja. Večjo količino vina pa so razlili po kleti. Večina posestnikov tega okoliša pa je oškodovana na perutnini, ki so jo kradli kar na debelo in znaša število ukradenih kokoši okrog 1000. Dosedaj ugotovljena škoda znaša približno 30.000 Din. Aretiranci, ki pod pritiskom dokazov dejanje priznavajo, razven enega, ki še vedno trdovratno taj, bodo izročeni sodišču.

Jugoslovanska knjigarna

priporoča za postni čas nekaj primernih beril in premišljevanj:

Getzemani in Golgota. Premišljevanja in molitve v čast bledkemu trpljenju in smrti našega Gospoda Jezusa Kristusa. Spisal Fr. Ks. Steržaj. Vezano 30 Din.

Na poti v večnost. 12 Din, vezano 16 Din. Od duše do duše. Pisma bogoljubnim ljudem. Po spilih P. Lipperta S. J. poslovenila D. Vodnik. 40 Din, vezano 45 Din.

Začetek in konec. 15 govorov o življenju našega življenja. Spisal dr. Mihael Opeka. 16 Din, vezano 26 Din.

Vstajenje duše. 15 govorov za preroč, govoril dr. M. Opeka. 28 Din, vez. 38 Din.

Zgodba o človeku. 20 govorov za smert življenja, govoril dr. M. Opeka. 28 Din, vezano 38 Din.

Memento homo. 15 govorov o molitvi, delu in misli na smrt, napisal dr. M. Opeka. 22 Din, vezano 32 Din.

Odrešenje. 7 govorov o Jezusovem trpljenju. Govoril dr. M. Opeka. 12 Din, vez. 22 Din.

Osem blagov ali nauk o srečnem življenju. Napisal Ant. Kržič. 16 Din.

Zvezdice in evetlice. Knjiga hvaležnosti, spisal Ant. Kržič. Kratka poglavja o krščanski hvaležnosti. 25 Din.

Aretacija mladega pustolovca

Ljubljana, 21. februarja.

V Ljubljani je hodil pred meseci mlad kavalir, lepe zunanosti in prijaznega govorjenja. Komaj 22 let star, je znal pihati dekletom na dušo kakor kakak junak iz sodobne memoarne literature. Brez beliča v žepu, samo z drzinim nastopom, je znal pridobiti za svoje visokoleteče načrte nekaj ljubljanskih lahkovernih gospa in gospodičen, ki so mu skoraj z veseljem donasale precej denarja. Najhujšo zadevo pa si je dovolil z neko mladoletnico, hčerko poštenega očeta, ki jo je pregovoril, da je očetu ukradla nekaj prihranjenih tisočakov ter ušla z njim proti jugu. Presenečeni oče se je sicer zelo začudil nad ravnanjem svoje hčerke, vendar pa je vso zadevo prijavil policiji ter tudi izrazil sum, kdo bi bil, ki je njegovo hčerko zavedel v tako dejanje. Policija, ki je nadebudnega kavalirja poznala že od poprej, je pričela paziti, kdaj se kavalir vrne v Ljubljano, zakaj vedela je, da bo tisočakov na jugu kmalu zmanjkalo in da se kavalirček zanesljivo vrne. To se je zgodilo včeraj. Mladenica je opazila na cesti stražnik in mu napovedal aretacijo. Preiskava proti mladeniču še teče in še ni znano, koliko podobnih grehov mu bo policija končno dokazala. Dekletce, ki jo je kavalir odvedel iz Ljubljane, se je že vrnilo k staršem.

★

● **Rezervni častniki** se opozarjajo, da nemudoma izpolnijo kartone ter jih izpolnjenе vrnejo mestnemu vojaškemu uradu. Ob tej priliki se pozivajo, da pridejo ob uradnih urah, to je ob torkih in petkih (razen praznikov) od 18 do 19 v društveno pisarno v Zvezdi, II. nadstropje, da prečitajo važno odredbo ministrstva vojske in mornarice. V čim večjem številu pa naj se udeležijo družabnih večerov z aktivnimi častniki v častniškem domu. Prihodnji bo v soboto 24. februarja ob 21. — Odbor.

● **Prometni zastoj na Marijinem trgu.** Od dneva dalje, ko je bila krožna proga ljubljanske cestne električne železnice izročena promet, spremlja tramvajski promet huda smola. Razne nesreče in prometne ovire si kar podajajo roke. Sam Bog ve, kaj še vse čaka potnike in pasante, dokler se povsem ne privadijo nove krožne proge ter vseh njenih prednosti in hib.

KINO KODELJEVO Tel. 31-62

Jutri ob 8:

K I N G K O N G

Naznanila

Liubljana

● **Velik koncert Glasbene Matice ljubljanske.** V petek, 2. marca priredi Glasbena Matica koncert, na katerem bo izvajala Beriozovo dramatsko legendo za soli, zbor in veliki orkester: »Prokletstvo Fausta«. Delo je bilo prvič izvajano v Ljubljani decembra leta 1930 ter imelo takrat ogromen uspeh. Na ta koncert opozarjamo, da se danes vse prijatelje zborovske glasbe. Vstopnice so že v predprodaji v knjigarni Glasbene Matice od 10—40 Din.

● **Predavanje v društvu »Pravnik«.** V četrtek dne 22. t. m. ob 18 predava v justični palači, dvorana št. 79, g. hon. univ. profesor dr. Ludvik Böhm: »O geopolitiki in pravni znanosti«. Vabimo vse člane in prijatelje društva, da se tega zanimivega predavanja v čim večjem številu udeležijo. — Odbor.

● **Salezijanski mladinski dom.** Drevi ob 20 bo v veliki dvorani predaval učitelj g. Franc Erjavec o Južni Srbiji. Predavanje bodo ponazorovale skioptične slike. Vstop prost.

● **Kino Kodeljevo.** Jutri ob 20 bomo predvajali največjo filmsko senzacijo »King Kong«. Rezervirajte vstopnice pravčasno! Telefon 31-62.

● **Redni občni zbor Društva prijateljev pravne fakultete v Ljubljani** bo v soboto 24. februarja ob 16.30 v razpravnih dvorani št. 79 justične palače v Ljubljani. Dnevni red običajen (člen 10, št. 1 do 4 pravil).

● **Nočno službo imata lekarni:** dr. Piccoli, Dunajska cesta 6, in mr. Bakarčić, Sv. Jakoba trg 9.

Celje

● **Državna krajevna zaštita dece in mladine** v Celju ima danes ob 8 zvečer v Narodnem domu redni letni občni zbor.

Štiri otroke doma zadušil dim

ko sta oče in mati bila na ženitovanju

Umka je večji kraj v Srbiji. Leži ob Savi in ima prijetno pristanišče. Blizu Umka pa je vas Sepevac, kjer so se dni imeli svatbo. Ženil se je kmet Zivko Gjorgjevič, ki je povabil na ženitnino tudi svojo sestro Zorko in njenega moža Velimira Lesendriča. Oba sta sicer velika reveža, a vabila na bratovo ženitnino ni bilo mogoče odbiti. In sta šla. Doma sta pustila štiri otročiče — 3 do 8 let stare. Mati jim je zakurila peč, da otrok ne bi zeblo, otroke je spravila v posteljo, zaklenila sobo in šla. Bilo je ob osmih zvečer.

Kakor se zdi, so otroci lepo zaspali. Iz peči pa, ki je bila precej hudo zakurjena, je švigala iskra in padla na posteljo, na kateri so otroci spali, ter razžgala pernico. To je seveda le domneva. Otroci so se vsakakor zbudili, ko jih je začel dušiti dim. Poskakali so iz postelje in zbežali v sosednjo sobo. Zbežani otroci pa so v sosednji sobi pozabili za seboj zapreti vrata, odpreli okno in klicati na pomoč. Zato je dim začel polniti tudi sosednjo sobo.

Sosed Peter Babič je ob 11 ponoči vstal in šel pogledat k živini. Pri tem je pri Lesendričevih videl čudno svetlobo in dim. Takoj se je zavedel, da se je zgodila nesreča in je hitel pomagat. Hotel je odpreti vrata, pa ni mogel, ker so bila zaklenjena. Iz sobe je slišal klicanje otrok na pomoč. Skozi okno jih ni mogel rešiti, ker so bila okna zamrežena. Skočil je po orožnike, ki so prihiteli ter razbili vrata. A zaradi hudega dima nekaj časa nihče ni mogel noter. Ko se je dim razgubil, so reševalci šli v hišo, kjer pa so že vse štiri otroke našli mrtve. Po dva in dva sta se držala obeta, a mrtva. Najstarejši fantek Borisav je bil star osem let, najmlajša Milka pa tri leta.

Še pred polnočjo sta se z ženitnino vrnila oče in mati. Ko je mati zagledala mrtve otročiče, se je nezavestna zgrudila. Prihiteli zdravnik jo je komaj spravil k zavesti. Ta žalostni dogodek v revni družini je vaščane tako pretresel, da so začeli zbirati milodare, da plačajo dostojen pogreb.

OD DNEVA DO DNEVA SE BOLJE POČUTIM

Že 300 let zdravi

radioaktivna rogaška slatina
s čudovitimi uspehi v boju z boleznimi, ki jih povzročajo radioaktivne rogaške slatine. To je bilo do zdaj še nobeno zdravilo kos. Konzum radioaktivne rogaške slatine stalno naravnost zlasti ker jo pijejo z velikim užitkom tudi zdravi ljudje, ki jih osvežuje in čuva pred napadi različnih bolezni.

Skladišče rogaške slatine v Ljubljani. Gosposvetska cesta 13 (kolizej). Telef. 39-43

Kaj pravite?

Čisto res je, da morajo strokovnjaki imeti svojo strokovnjo čast in ponos, ker drugače sploh ne spadajo med strokovnjake. Saj bo že menda kmalu sio let, odkar smo Slovenci izvedli, da le čevlje sodi naj Kopitar! In od tistih časov je na modra resnica, katero je povedal rajni doktor Prešern, slovenskim strokovnjakom že več kot tisočkrat ravno prave prišla. Le kaj bi bilo, ko bi se Prešern o pravem času ne bil izmislil te resnice!

Ker smo že pri kopitarjih, ki naj sodijo, ali so čevlji dobri ali zanič, se mi je zdelo to le primerno. Podplati mojih čevljev niso več držali vode. Kako neki naj bi jo, ko pa podplati ni bilo? Čevljski mojster, po Prešernu kopitar, mi je narenil nove podplate, ki pa zopet niso držali in so v enem tednu kar prostovalno na široko odprli pot sovražni snežnici. To sem pomorno razodel mojstru, češ, da je bilo blago zanič in delo zanič. Pa sem jo izkupil: »Ali ste vi strokovnjak ali jaz?« se je zadel. »Jaz sem šuštar, pa ne vi, ki nič ne veste.« Pa je imel kar prav. Jaz sem le toliko vedel, da je voda v čevljih, on pa je vedel vse, kako in kaj in zakaj.

Povem vam, da tudi vi častniki in uredniki niste nobeni strokovnjaki za elektriko. Če vi zabavljate zoper tramvaj, se mene to nič ne prime, ker se vi na reči sploh ne razumete. Ljudje imajo sploh grde in dolge jezike, ko morajo prestopiti in plačevati višje cene, ampak kaj oni o tem vedo? Ali so tisti, ki se s tramvajem vozijo in ga plačujejo, od tramvajev? No vidite!

Smo eno me nekoliko moti. Zdenjiti sem govoril z velikim gospodom, ki se na elektriko posebno dobro razume. Pa mi je položil strokovnjak meni nestrokovnjaku: »Samo to se mi čudno zdi, zakaj se ljudje nečijo več s tramvajem voziti?« Kaverniški pikolo, ki je najin pogovor z obema ušesoma lovil, se je zasmejal na peti in zasmejal: »Gospod, to vam pa lahko pove tisti, ki čisti tramvaje kretnice. Njega poslušajte, če nečete praskati sprevidnikov in ljudi, ki se vozijo.«

Pikolo je sicer za to predrznost dobil klofuto, ampak jaz bom sedaj svojem »šuštarju« povedal, da čevljev sicer ne znam delati, da pa vendar le vem, ali so dobro narejeni ali so zanič, čeprav nisem strokovnjak.

Koledar

Četrtek, 22. februarja: Sv. Petra stol v Antiohiji. Marijeta Kortonska, spokornica.

Novi grobovi

† V Dobrni je po dolgi, mučni bolezni mirno v Gospodu zaspal gospod Franc Rožanc, restavratore zdravilišča Dobrna. Pogreb bo v četrtek ob 4 popoldne.

† V Ljubljani je umrl gospod Nikolaj Muc, davčni izterjevalec v pokoji. Pogreb bo danes ob 4 popoldne.

† V Ljubljani je po dolgem trpljenju mirno v Gospodu zaspala gospa Marija Cerar rojena Gostič, posestnica na Opekarski cesti. Bila je srčno dobra žena in skrbna mati. Pogreb bo danes ob 4 popoldne.

† V Ljubljani je umrla gospa Ivana Podgoršek, žena nočnega čuvaja v Kreditnem zavodu in trafikanta v Bohoričevi ulici. Pogreb bo danes ob 2 popoldne iz splošne bolnišnice.

Naj v miru počivajo! Žalujemo naše globoko sožalje!

Ostale vesti

— Družba sv. Rafaela za varstvo izseljencev prejema od raznih strani, kjer prebivajo naši izseljenci, prošnje za note cerkvenih, posebno božičnih in velikonočnih pesmi. Prosimo vse župne urade, da pregledajo svoje arhive in nam pošljejo take note.

— Poziv! Pripravljalni odbor za osnovevanje društva za zaščito Blairrovega posojila poziva vse imetelje teh obveznic, naj mu naznanijo število in nominalno vrednost svojih perforiranih in neperforiranih papirjev. Na podlagi teh podatkov bo pripravljali odbor stopil z vsemi imetelji v zvezo, da se osnuje društvo za obrambo njihovih interesov. Dopise je poslati na naslov: Vladimir Fischer, ravnatelj zavarovalne družbe Jugoslavija v Ljubljani, Tyrševa cesta 15.

— Romanje Slovencev k Mariji Bistriški. Treznostno društvo »Jutrarnja zarja« v Celju bo priredilo 2. in 3. junija veliko romanje Slovencev k Mariji Bistriški in izlet v Zagreb. Vozili bodo trije posebni vlaki in sicer eden iz Prekmurja, Dolnje

Lendave, drugi iz Ormoža čez Varaždin in tretji iz Celja čez Grobelno in Rogaško Slatino. Vozna cena bo znašala 40–50 Din, tja in nazaj. Lanskoletno romanje Celjanov, 700 po številu, je dobro uspelo, zato se naj iz dekanij Dolnja Lendava, Murska Sobota, Ljutomer, Velika Nedelja, Ptuj, Celje, Laško, Nova Cerkev, Šmarje in Konjice javijo vsi člani Treznostnega društva ali pa izobraženci, ki bi hoteli vzeti v roke organizacijo romanja in izleta. Za to bodo dobili brezplačno vozovnico in še posebno nagrado. Pišite na Upravo »Treznosti«, poštni predal 106, Celje.

— Naročnikom »Cerkvenega Glasbenika«. Sporočamo, da je Glasbena priloga prve letošnje številke že popolnoma pošla in vsled tega ne moremo ž njo nikomur več posrečiti. — Uprava.

— Poziv učiteljskim abiturientom! Učiteljski abiturienti škofjeloškega okraja se pozivajo, da se v svrhu sestave seznama prijavi pri JUU okr. društvu v Škofji Loki. Prijava naj obsega ime in priimek, čas in kraj rojstva, leto mature in dosedanje študije. Dopise je poslati na naslov: Ivo Mihelič, šolski upravitelj, Selca nad Škofjo Loko.

— Pri tehniku sledi na koncerte naravne »Franz Josefovce« grenčice poplate jutraj na tešče brez truda izdatno iztrebljenje črevesa kar povzroči ugoden občutek olajšanja.

— Novi Narodni dom na Sušaku. Odbor, ki so mu pred dvema mesecema predstavniki mesta in društva naložili nalogo, da izdela načrt za financiranje Narodnega doma na Sušaku, je dovršil svojo nalogo. Narodni dom je zamišljen kot velika zgradba, ki bi jo zgradili v središču mesta, najbrž na stavbišču, kjer se nahaja stari »Cortile«. Lastniki »Cortila« so pripravljali prodati stavbišče pod zelo ugodnimi pogoji. Zgradba bi imela šest do sedem nadstropij. V domu bi se naselila vsa družstva, poleg tega bi se pa uredili prostori tudi za razne državne, samoupravne in zasebne urade. Del zgradbe bi služil za zasebna stanovanja. V pritličju in osrednjem delu zgradbe bodo prostori za veliko kavarno in restavracijo, tam bo tudi velika gledališka kavarna, ki bi služila za koncerte. V zgradbi namenjajo urediti tudi moderno javno kopališče.

— Za 27.000 Din cekinov ukrađenih. V Gradistu pri Zupanji v Slavoniji je bil v hišo premožnega posestnika Vinka Stojanovića izvršen vlom v času, ko so bili vsi domači v cerkvi pri službi božji. Tat je odnesel 35 vlikih in 35 malih cekinov v vrednosti 27.000 Din. Vlomilec je vdrl skozi hišna vrata in nato šel v sobo, kjer je razbil sprednjo stran steklene omar, v kateri je bila razna obleka in cekini, zvezani s svilenimi nitkami, kakor jih je mlada Vinkova žena nosila pod vratom. V Gradistu je mnogo družin, ki imajo v cekinih ves kapital. Omeniti je treba, da slavonski kmetje skrbno hranijo in na noben način kljub težki krizi nečesto menjajo cekinov, ker jih ne smatrajo za posest ali kapital, marveč za tradicionalni okrasek in dedščino, ki prehaja iz roda do roda.

— Bolne žene dosežejo z rabo naravnih »Franz-Josef« grenčice neovirano, lagodno izpraznjenje črev, kar večkrat izredno dobrodejno vpliva na obolele organe. Pisatelji klasičnih učnih knjig za ženske bolezni pišejo, da so potrjeni ugodni učinki »Franz-Josef« vode tudi potom njihovih raziskovanj.

— Zrtev električnega toka. V železnici v Vranovini pri Vojnici se je smrtno ponesrečil ključavničar Anton Zugelj, po rodu Slovenec. Dotaknil se je z roko električne žice visoke napetosti na mestu, kjer ni bila izolirana, in se na mestu zgrudil mrtve.

— Velik požar v Negotinu. V velikem skladišču kož ilije Andjekovića je nastal požar, ki je napravil okrog pol milijona škodo. Del kož so rešili. Lastnik je bil zavarovan za 400.000 Din. Kako je ogenj nastal, še niso ugotovili.

— V Službenem listu kr. banske uprave dravske banovine št. 15 od 21. t. m. je objavljen »Zakon o sporazumu o stazirjih med kraljevino Jugoslavijo in republiko Francijo«, dalje »Seznam držav, ne okuženih z rakom na krompirju, s krompirjevo zlatico in moljcem«, »Seznamek strojev in strojnih delov, izdelanih v državi«, »Odločba o proglasitvi ljubljanskega vzorčnega velevojne za razstavo v smislu št. 94. prav. za izvrš. zak. o zaščiti ind. svojine«, »Izprememba in dopolnitev pravilnika o bolničnih takсах za zdraviljenje v državnih in banovinskih bolnišnicah in bolničnih ambulancah«, »Razglas o preložitvi novih volitev občinskega odbora v občini Sromlje« in »Odločbi občne seje državnega sveta št. 32766/33«.

— V blaznosti izvršila harakiri. V sobotičko bolnišnico so pripeljali neko Gjorgjo Vunarno, ki je v blaznosti izvršila harakiri. Z velikim kuhinjskim nožem si je na široko prerezala trebuh. Ko se je po operaciji, ki se je posrečila, zavedla, je dejala, da je zadnji čas stalno slišala skrivnostne glasove, ki so ji govorili, da bo nekdo zažgal njeno hišo in vrata zaklenil, tako da bo zgorela s hišo vred.

— Bivši bogataš umrl od veselja nad dolarjem. Iz Osjeka poročajo: Josip Kolar je bil nekoč v Dardi in okolici najbogatejši gospodar. Imel je 500 jutrov zemlje. Po malem pa je šlo jutro za jutrom po grlu in končno je zmanjkalo vsega. Tudi ženo, ki ga je svarila, je zapodil od hiše. Šla je v Ameriko, kjer je dobila dobro službo. Na svojo nesrečno moža ni pozabila. Od časa do časa mu je poslala kakšen dolar. Tudi te dni mu je v pismu poslala dolar. Seveda se je Kolar z dolarjem takoj napolnil v gostilno, naročil čašo vina in ves srečen pripovedoval svojim znancem, da mu je žena poslala dolar. Ko je tako pripovedoval, se je naenkrat zgrudil na tla. Bil je mrtve.

— Hrinavosti se bodoče nanašate izobčili, ako uporabljate okusne dr. Wander-jeve ANA-COT PASTILE.

Pri drsanju utonila

Očetu s težavo rešili življenje

V Gajdobici se je te dni odigrala pretresljiva zločina. Brivčev sin Jožef Schlotter in delavčev sin Jožef Schmidt — prvi 13, drugi 9 let star — sta se šla drsat na poledenelo reko v bližini njunih domov. Ko sta se drsala, se je naenkrat vdrl led malemu Schmidtu in ubogi deček se je obupno boril z valovi. Njegov tovariš Schlotter mu je hitel na pomoč, pa se je tudi on vdrl. Krčevito se je prijel za led in klical na pomoč. Neki drugi deček, ki je videl strašni prizor, je hitel po starše. Schlotterjev oče se je ves iz sebe vrgel na led, da bi pomagal svojemu sinu, ki se je boril s smrtjo. Pa tudi pod njim se je vdrl led in misliti je moral na lastno rešitev. Prihiteli so ga v veliko težavo mogli potegniti iz vode starega Schlotterja, medtem ko je njegov sin izginil v valovih. Trupli ponesrečenih dečkov so kmalu našli in potegnili iz vode.

Še enkrat Zakopane

Naša bilanca iz letošnjih vseslovanskih smučarskih tekem.

Prve smuške tekme za vseslovansko prvenstvo so za nami. Letos so nastopili trije slovanski narodi, manjkali so Rusi in Bolgari; v dolednem času bodo gotovo tudi ti tekmovali na vseslovanskih tekmah. Nas zanima, kaj smo dosegli na tej slovanski zimski olimpijadi mi Jugoslavlani in kakšno je naše razmerje sil do ostalih dveh držav, Češkoslovaške in Poljske, ki predstavljata danes gotovo najboljši srednjeevropski smuški razred.

Že pod Jalovcem na letošnjih državnih tekmah je bilo videti, da imamo mi tudi zelo dobre tekmovalce v slalomu. Naši mojštri so s tako sigurnostjo in fineso vozili težko progo in pasirali najtežja vrata, da so zadivili slehernega gledalca. Vendar spricho hude konkurence, ki jo je bilo pričakovati v Zakopanah in ki je dejansko tudi bila, ni nihče pričakoval — vsaj letos ne — da bo naš fant zasedel v tej lepi, a obenem težki disciplini, najvišji naslov v slovanskem prvenstvu, naslov prvaka v alpski kombinaciji. Toda prišli smo in zmagali smo. Dosegli smo najvišje število točk v alpski kombinaciji, to je v smuku in slalomu skupno. Dobili smo polno število, to je 240 točk! Najboljše se je izkazal Heim Hubert, ki je zmagal v slalomu s prvim mestom. Praček je bil deseti (smučal je s tujimi smučmi, ker je svoje zlozil). Mušič 13, in Dečman 16; vse to med 35 tekmovalci. V smuku se je najbolje odrezal Mušič s 7. mestom. Jakopič je zlozil smuč, 11. je bil Dečman, 12. Praček in 16. Heim v tekmi med 62 tekmovalci. Pred Mušičem sta 2 Čeha-Nemca, 3 Poljaki in 1 Čehoslovak.

Drugi naš najboljši uspeh je bil tek na 18 kilometrov. Dosegli smo 200,625 točk, torej samo za 17,65 točk manj ko zmagovalci. V tem tekmu je postavil Smolej s 7. mes om samo za 5 minute in 32 sekund slabši čas ko zmagovalci. Pred njim je češka trojka: Musil, Šimunek in Kučera, dalje Finca Lappalainen in dva Poljaka. Smolejev čas je samo za 1 minuto in 15 sekund slabši kot oni od Finca, a oba Poljaka in Smolej diferirajo samo za 28, odnosno 9 sekund. Izza Smoleja se je plasiral letošnji prvak Poljske in Češkoslovač Bronislav Czech, znani Kadavy (CSR), a takoj za njim kot 10. Janša (s startno številko 131, na tako slabem snegu), ki je imel 1 min. 58 sek. slabši čas od Smoleja. Za Janšo so znani Poljak Berych, Čeh Urana itd. Smolej je pri vsem tem pri 12 km zlozil palico in tekel 2 km brez ene palice, dokler mu ni neki Poljak posodil svoje. Brez dvoma smo v tekmi dosegli uspeh, ki ga nismo pričakovali in na katerega smo ponosni.

Češka štafeta je krásno smučala, dosegla je 360 točk, naša kot tretja 264,375. Časovno smo zaostali 35 minut 36 sekund na 50 km, toda v naši ekipi je manjkala Godec in tudi Dečman ni bil v formi, kakor pred boleznijo.

V kombiniranem tekmovalju (teki in skoki) smo dosegli tretje mesto s 306,31 točkami. Zmaga Poljakov v tej disciplini je bila popolna. Dosegli so 425,15 točk, proti Čehom s 384,02.

V skokih, na katere smo največ računali, smo imeli v resnici smolo. Kajti kdor je videl skakati naše fante za državno prvenstvo v Planici, ta je bil prepričan, da se bodo v Zakopanah med vsemi našimi tekmovalci še najbolje odrezali. Toda prišlo je drugače, prišlo so ovire in pa še precejšnja porcija smole in vračunali smo se. Nič ne de. Na stvari pa tudi to dejstvo nič ne spremeni. Mi vemo, da imamo prvovrstne skakalce, ki bodo še marsikomu internacionalcu kako zagodili na mednarodnih tekmah. Fantje so še mladi in jim zaenkrat manjka one rutine, s katero razpolagajo stari mednarodni borci. Zato jim trenutnega nepopolnega uspeha — če naj nastop naših skakalcev v Zakopanah že tako imenujemo — ne smemo prav nič zameriti. Palme, ki je skočil 56 metrov, je pri drugem skoku 59,3 m padel. Bil je močan veter, ki ga je zanesel skoraj popolnoma vstran in mu pokvaril doskok. Mesto da bi zasedel vsaj 5. ali 6. mesto, je prišel na 21. mesto. Šramel, ki je skakal že v kombinaciji malo prej, je pri prvem skoku 55 m stal, pri drugem 57 m pa je padel. Tudi Dečman in Jakopič vsled utrujenosti nista imela potrebne stabilnosti. V skokih smo dosegli samo 96,675 točk, dočim so Poljaki s 147,425 točkami zmagali pred Čehi, ki so jih imeli 147,025.

V skupni klasifikaciji so zmagali Čehi z 1323,735 točkami; drugo mesto so zasedli Poljaki z 1318,375; tretje pa Jugoslavlani z 1108,185 točkami. Naš prvi rezultat je takšen, da nam daje mnogo nade za prihodnje slovanske tekme. Vsekakor smo dosegli tako višino, da bodo morali Čehi in Poljaki z nami resno računati kot enakovrednim tekmečem. Obenem pa so te tekme pokazale, da so Čehi mojštri v tekih. Poljaki v skokih, Jugoslavlani pa v alpskih kombinacijah. Ko se bodo naši tekmovalci še malo utrdili in spopolnili, potem bo izid smučarskih tekem za slovansko prvenstvo zelo negotov.

Naši fantje so pokazali mnogo sposobnosti, toda skrajno slabe snežne in vremenske razmere so jim onemogočile doseči onih uspehov, ki bi jih sicer lahko; oni namreč niso bili ko vsem finasem tehnike mazanja. V skokih je bila krivda tudi na skakalcih, ki je imela hibo v naletu — saj je bilo skoraj polovico padcev — deloma pa v močnem vetru, s katerim so se morali boriti v zraku in ki jim je precej onemogočil siguren doskok. Zmaja, Istenič in Dečman so poleg tega nastopili prvič na inozemskih tekmah ter so morali prestati običajno tremo;

Sredstev za odvajanje je mnogo.

Zanesljivo, mlo, normalno izpraznenje omogočajo »ARTIN« dražeje — Vsebinska škatlice po Din 8- za dostajo za 4–6 krat.

Dobivajo se v vsch lekarnah.

Odobreno od min. soc. politike in narod. zdravja S. Br. 22115 od 12. decembra 1963.

ARTIN

Sport

Jakopič, Dečman in Šramel pa so bili radi neprestanih tekmovalnih in prevelikega števila zaporednih skokov pretrujeni. Kljub temu pa predstavljaja naš letošnji nastop v Zakopanah gotovo najboljši dosednji uspeh na inozemskih tekmovalnih in moremo biti z njim upravičeno zadovoljni. Našim vrlim tekmovalcem vsa čast in jim kličemo: Po začetni poti naprej!

SK Ilirija vabi vse člane in prijatelje — obiskovalce nogometnih tekem — da se udeležijo današnjega sestanka polnoštevila. Program obsega mnogo zanimivega in novega, posebno mnogo takega, kar je bilo dosedaj večini prikrita ali neopažena. Tiče se vsakega Ilirijana, zato vsi in točno Janes ob 20 v restavraciji hotela Štrkelj v »Dalmatinovi« ulici.

ZSK Hermes (službeno). Seja centralnega odbora se vrši drevi točno ob 20 v posebni sobi pri »Kočarju« na Celovski cesti v Šiški. Prosijo se sledeči gg., da se iste zanesljivo udeležijo: Skof Fr., Kuret M., Lukežič, Simič G., Cerkvenik, Habicht, Kosirnik, Cigler, Ahačič, Curhalek, Požgaj, Theuersehuh, Lazar, Mayer ter gg. Gregorac, Pavlič, Brač in Erlich. Istočasno se vabi tudi gospodična Otrivova, da se seje udeleži v svrhu predaje blagajne, istokot tudi vsi višji funkcionarji kluba v svrhu predaje svojih funkcij. — Vsi in točno!

Sky-klub 34 Ljubljana. Pripravljalni odbor Sky-kluba 34 vabi vse obveščene gospode k informativnemu sestanku, ki se vrši danes ob 20 v damski sobi kavarne Emona. Prosimo polnoštevila udeležbe.

Šah

Ljubljana : Zagreb

Jug. šah. zveza je končno spregovorila in javila, da se bo vršila že težko pričakovana semifinálna tekma med Ljublj. šah. klubom in Zagrebškim šah. klubom dne 4. marca t. l., kakor je poslovni odbor J. S. Z. sklenil na svoji seji dne 12. dec. 1963 (1).

Ta tekma bo izredno zanimiva in silno važna, saj je to predzadnji korak k ponosnemu naslovu »jugoslovanskega šahovskega prvaka klubov za leto 1963-64«. Zagrebški šahisti so redki naši gostje in bo to torej po mnogih letih prvo srečanje v Ljubljani. Oba kluba bosta nastopila gotovo s svojimi najmočnejšimi šahisti, ki so z zadnjimi training-turnirji dobro pripravljeni. Z. S. K. bo pripeljal najbrže vse svoje kanone. Dr. Drezgo, pred nekaj leti prvaka Pariza, mojstra V. Vukovica, dr. Singerja, Avizovića, Filipčiča, Borkovića, Dumića, Didziškega, Tekavčiča itd. Tudi ljubljanci bodo postavili, kar premorejo, med njimi velemoštra dr. M. Vidmarja, mojstra V. Pirca, potem pa še naše močne amaterje. Za L. S. K. žal ne bo mogel igrati Ludvik Gabrovšek niti dr. A. Vogelink, ki se je odtegnil šahu, pa gotovo ne za vedno. Sprijelo se bo osem parov, borba pa bo trajala ves dan, od 9–13 in od 15–19. To bo res prvovrsten šahovski dogodek. Ostale podrobnosti bodo pravočasno objavljene.

Da se bodo ljubljanski šahisti na ta boj še bolje pripravili, bodo igrali med seboj tri matche v četrtek, ponedeljek in naslednji četrtek, vedno ob tričetrt na 20 v kavarni »Evropa«. Prvo moštvo tvorijo: M. Vidmar, B. Sikošek, J. Sorli, Z. Rupnik, M. Longar in A. Majcenovič; v drugem moštvu pa so: L. Furlani, A. Preinfalk, C. Vidmar, J. Gabrovšek, A. Geržinič in I. Kranjec, dočim bo B. Čibic vedno nadomestil event. manjkajočega. V drugem in tretjem spopadu bo igral vsak s sosedoma prvega nasprotnika.

Radio

Programi Radio Ljubljana:

Četrtek, 22. februarja: 12.15 Plošče — 12.45 Poročila — 13.00 Čas, plošče — 18.00 Primorska kuhinja (ga. Znidaršičeva) — 18.30 Srbohrvaščina (dr. Rupeš) 19.00 Pogovor s poslušalci (profesor Prezelj) 19.30 Plošče po željah — 20.00 Radio orkester — 20.45 Vokalni koncert gđ. Lapajne — 21.15 Klavirski koncert (štiriročno) gđ. dr. Svara in Lipovšek — 22.00 Čas, poročila, Radiojazz.

Petek, 23. februarja: 11.00 Šolska ura: Moji starši so tako sitni (Pero Horn). — 12.15 Plošče. — 12.45 Poročila. — 13.00 Čas, plošče. — 18.00 Plošče. — 18.30 Nacionalno predavanje Narodne odbrane. — 19.00 Šolski tisk, njegova naloga in važnost (Janez Pohar). — 19.30 Izleti za nedelje (dr. Rudolf Andrejka). — 20.00 Internacionalni jugoslovanski koncert: 1. Ljubljana: Pevski koncerti Akad. pevskega zbora. 2. Zagreb. 3. Beograd. — 22.00 Čas, poročila, plošče.

Drugi programi:

Četrtek, 22. februarja: Beograd: 20.00 Klavirski koncert — 21.10 Francoske pesmi — 21.46 Narodne pesmi — Zagreb: 20.00 prenos iz Beograda — Dunaj: 19.00 Vojska godba — 20.30 Karl Schönherr čita svoja dela — 21.00 Usoda in zvezde (Wallensteinova življenja) — Budimpešta: 18.30 Šolska glasba — 19.30 Operni prenos — Milan-Trst: 21.00 Mojzes (opera, Rosini) — Rim: 20.45 Simfonični koncert — Praga: 20.00 Operne arije — 21.00 Orkestralni in čiliistični koncert — Varšava: 19.30 Brač — solisti — 20.00 K. Chopinovemu rojstnemu dnevu — 21.00 Prenos iz Milanske Seale — Vsa Nemčija: Boj nacionalno-socialističnih funkcionarjev — Lipsko: 20.10 Vojski koncert — 21.00 Wallensteinov tabor (Schiller)

Wallischeva pot v smrt

Kolomana Wallischa, znanega socialističnega revolucionarja so torej ujeli. Obsodili so ga na smrt in tudi obesili v Leobnu.

Koloman Wallisch je vodil vstajo v Brucku ob Muri. Prav na tragičen način je prišel v roke Heimwehra in pa orožnikov, ko se mu je pokvaril avtomobil, s katerim je hotel zbežati na Češkoslovaško. Neki železničar v Liezenu je obvestil tamkajšnje orožniško postajo, da se Wallisch pelje s svojo ženo v avtomobilu proti Admontu. Takoj so bile alarmirane vse orožniške postaje. Orožniki so skočili na tovrstne avtomobile in pričeli zasledovati Wallischa. Na cesti proti Admontu so nedaleč od Liezena našli prevrtnjen osebni avtomobil. Med Liezenom in Admontom je orožniška patrula srečala Wallischa in njegovo ženo, ki ju je že aretirala orožniški inspektor Wiesauer iz Admonta.

Wallisch in njegova žena sta prispela peš na železniško postajo v Ardingu, kjer je Wallisch pregledoval vozne rede. Železniški uradnik je bil že obveščen telefonsko o Wallischovem begu in je Wallischa spoznal. Takoj je telefoniral v Admont in v Liezen. V Ardingu je zginil neki deček, ki je spremljal zakonca. Vse kaže, da sta hotela Wallisch in njegova žena uporabiti vlak iz Ardinga proti Liezenu in sta se sprehajala po postaji. V vasi Arding je neki orožnik ugledal Wallischa. V istem hipu se mu je približal tudi Wiesauer. Ta mu je zaklical: »Roke kvišku!« ter vprašal, ali je on Wallisch: »Da, jaz sem,« je odgovoril Wallisch in se je dal brez odpora aretirati. Močno so ga zastražili in ga odpeljali v Leoben, kjer so ga izročili nagemu sodu.

Z Wallischem je prišel pred sodišče tudi 35-letni Hubert Russ, ki je obdolžen, da je vodil Schutzbund in pomagal Wallischi. Sodišče v Leobnu je zastražilo vojaštvo, ki je bilo oboroženo s stroj-

nico. Državni tožilec je v svoji obtožnici med drugim navedel: Wallisch je iz Gradca telefoniral tajništvo stranke v Brucku, da se ob 13. začne upor in zato se mora Schutzbund v Brucku mobilizirati. Uro nato je Wallisch prispel z avtomobilom v Bruck in je tam vodil z Russom mobilizacijo Schutzbunda. Načrt je bil pripravljen in vse se je zgodilo, kakor je bilo že naprej določeno. Toda Schutzbund se ni odzval v polnem številu. Wallisch je nato na lastno roko pričel zbirati socialiste in jih voziti v avtomobilih v Bruck. Streljanje v Brucku je trajalo en dan in eno noč. V jutranjih urah 13. februarja je postal položaj za Schutzbund nevzdržen. Wallishev generalni štab se je nastanil v Kapfenbergu in od tod je Wallisch dal povelja. Dne 12. febr. se je med 16 in 17 pojavil v prostorih tvrde »Felden in Guillaume« in tam je zaklical svojim tovarišem: »Preki sod je, nikdo ne sme bežati, sicer bo ustreljen.« Ko je postal položaj nevzdržen, so 13. febr. zjutraj njegovi oddelki odkorakali v smeri proti Hochangerju.

Tu je imel Wallisch govor. Trdil je, da je položaj Schutzbunda ugoden in da se na Dunaju ustavlja upornikom samo še nekateri okraj. Treba je samo še brez pardona prodreti Frohnleiten. Člane eksekutive (vladne čete) je treba pomandirati, ako se postavijo na pot. Na poti v Hochanger so se Schutzbundovci uprli. Oko 350 do 400 mož je Wallischa zapustilo in samo 120 mož mu je sledilo s puškami, revolverji in strojinicami. Svojim ljudem je Wallisch dejal: »Zdaj korakamo v Frohnleiten in nato v Jugoslavijo, kjer bomo prosili za gostoljubnost kot politični pregnanci. V Laufnitzgrabenu je prišlo do spopada z orožniki, eden izmed orožnikov je bil ubit.

Hubert Russ, ki je vodil akcijo v Brucku je izjavil, da se je 13. febr. odstranil od Schutzbunda ter se sam javil v Gradcu 15. februarja. Tu je vse priznal z namenom, da bi ga sodili milejše. Predsednik prekega sode je med obravnavo sporočil, da ne moreta braniti Wallischa odvetnika, ki si jih je on zbral, ker sta deloma bolna, deloma pa preobložena z delom. Zato ga bosta branila dva odvetnika, ki jih je določilo sodišče. Kakor že rečeno, je bil Wallisch obsojen na smrt in tudi obešen.

Za uveljavljanje esperanta

Važna mednarodna konferenca na Dunaju

Že v več državah je esperanto vpeljan v šole kot neobvezen predmet. Ko bi se pa esperanto vpeljal v vse šole kot obvezen predmet, bi se koristilo niti preceniti ne dale. Pomisljimo samo, koliko jezikov mora znati vsak, ki se peča s trgovino, industrijo, znanostjo itd. Zato se je že večkrat sprožila misel, vpeljati kak mednarodni jezik kot obvezen jezik v vse šole v vseh državah. Že pred Zvezo narodov se je to vprašanje načelo (leta 1922), pa stvar je bila črtana z dnevnega reda, ker so se nekatere države bale za svoj narodni jezik. Ni pa seveda s tem zadeva bila odpravljena s sveta. Leta 1922 se je na pobudo dr. Privata sklicala naučno-tehnična konferenca za vpeljavo esperanta v šole. Ta konferenca je zbudila veliko pozornost vseh javnih krogov. Naslednje leto se je vršila slična konferenca v Benetkah. Leta 1925 je Mednarodno esperantisko združenje (Universala Esperanto Asocio) organiziralo dve konferenci v Parizu. Prva se je bavila z vprašanjem »Esperanto in znanost«, druga pa, pod predsedstvom Zbornice za TOI v Parizu, je sklicala trgovske kroge, da obravnavajo o tem vprašanju. 400 trgovskih zbornic je poslalo svoje zastopnike, navzoči so bili delegati raznih gospodarskih združenj, zastopani so bili velesejmi in 11 držav je poslalo svoje zastopnike na to konferenco.

O binokostnih praznikih letošnjega leta pa bo važna mednarodna konferenca na Dunaju pod pokroviteljstvom zveznega kancelarja Viljema Miklasa ter pod častnim predsedstvom zveznega kancelarja dr. Dollfusa. Ministrstvo za trgovino in promet pa bo prisloščilo z denarno pomočjo.

Na to konferenco so vabljeni vsi: trgovske zbornice, predsedniki velesejmov, gospodarska združenja vseh vrst, trgovske šole, strokovne organizacije, tujkoprometne organizacije, paroplovne in zrakoplovne družbe, radio-družbe, hotelirji, potem šole vseh vrst od najnižjih do najvišjih, filmska podjetja, učiteljska in profesorska združenja, prosvetna društva itd.

Ta konferenca naj ne pokaže samo vedno večje zanimanje za esperanto, temveč naj mu tudi ugleda pot v šole. Dunajska radio-postaja bo vsako sredo zvečer (21—22) objavljala važne novice glede te mednarodne konference. P. G.

Ameriška morala: Mati se še vedno dobro spominja na prvi poljub očeta, toda hčerka se ne spominja več na svojega prvega moža. (Milwaukee Journal.)

Jazz bo toliko časa obstojal, dokler bodo ljudje poslušali z nogami namesto s svojim duhom. (John Philipp Sousa.)

Pri drsalnih tekmah v Helsingforsu je zmagal Norvežan Evensen

Kralj Albert kot hribolazec. To sliko so posneli l. 1930. Drzni planinec se ni ustrašil najnevarnejših partij, kakor je bila ta v Brent Alph. a se je ponesrečil na čisto lahki turi. — Na desni: Kralj Albert počiva po mučni turi

Križec na sliki kaže mesto pri Marches Les Dames, kjer se je kralj Albert ponesrečil, ko je strmoglavil s 100 m visoke pečine.

Bodoča belgijska kraljevska dvojica: prestolonaslednik Leopold in njegova žena Astrid, ki je iz švedske kraljevske hiše

Slovite grobnice v Mehiki

Mehikanski arheologi, ki so pred dvema letoma odkrili grobnico številka 7 na Monte Albanu, so zdaj odprli grobnico št. 40. Ze v prvi grobnici so našli dragocenosti bajne vrednosti. Dragocenosti grobnice št. 40 pa prekašajo prve. Grobnica ima obliko celice. V njej so našli poleg drugih človeških okostij tudi okostje človeka, ki je bil edini stegnen. Preiskava je dognala, da je bil ta človek kmalu po svoji smrti pokopan. Grobnica je v notranjosti pobarvana rdeče. Okoli mrliča je stalo pet krasnih žar v zapetekičnem slogu. Vsaka žara ima obliko dolgonosnega boga zapotekov. Ob sencih je okrasek iz peresja. V grobnici so nadalje našli okoli 80 drugih dragocenih predmetov, kakor kadičnico, krožnike in druge vrste posodo.

Rockefeller živi v stekleni sobi

Znani milijarder John D. Rockefeller, ki se trudi, da bi dočakal 100 let, je nedavno obohel. Napovedali so mu že smrt, toda Rockefeller se uspešno zdravi. Živi v stekleni sobi. Stene in strop so zgrajeni po zakonih Thermosove steklenice: med dvojno steno iz stekla kroži stalno topla zrak. Poleg tega razsvetljuje sobo močna svetloba, ki jo prinašajo velikanske leče na strehi. Te zbira svetlobo in toploto solca in jo izžareva v sobo.

Velikani radi bolezn

V zadnjem času filmi kaj radi prikazujejo velikanse živali in zmaje, ki so živeli v predzgodovinskem času. Mnogi sodijo, da so dosegle te živali v tedanjem razvoju višek razvojne možnosti svoje vrste. Raziskovalec dr. Lull na vseučilišču v Yale je postavil povsem drugačno teorijo. Preiskoval je ogromne ostanke dinozavrov v zapadni Kanadi. Dr. Lull meni, da so — po teh ostankih sklepati — bili dinozavri res veliki, toda postali so veliki zaradi neke bolezni, ki jo nazivamo akromegalija in ki nastane radi obolenosti hipofize (hypophyse). Tudi danes se pojavljajo veliki v človeški podobi, in sicer zaradi iste bolezni. Dr. Lull meni, da kažejo veliki rogi, s katerimi so bile oborožene lobanje vrste ceratopov, ki so živeli ob reki Belly River, vse znake te obolenosti. Prav tako dokazuje to hipertrofija triceratopov, živali s tremi rogovi, in fantastičnih styracosavrov; ti niso imeli samo dolgega nosa, temveč tudi dolge roge ob strani. Ves hrbet je bil obdan z roževino, ki naj bi ga ščitila. Ti živalski veliki iz predzgodovinskih časov so bili izvrstni borci; toda hranili so se z rastlinami. To dokazuje topi zobje. Po mnenju tega raziskovalca so bile te rastline škodljive in povzročale so bolezen hipofize. Zaradi te obolenosti so se živali spremenile v velike. Značilno je, da se niso zavri, ki so živeli v drugih krajih, razvili v takšne velike. V ostalem so imeli zobje teh velikanov to lastnost, da so po obrabi zopet zrastle in s tem omogočili živali silno dolgo življenje.

»In kdaj lahko upam na plačilo?«
»Vedno, dragi prijatelj, vedno!«

»Kaj vendar vleče naše ljudi tako v gore?«
»Vzpenjača, gospod učitelj.«

Romanje na grob sv. Frančiška Ksaverija

V začetku decembra preteklega leta so napravili katoličani iz Hongkonga in Macao, 500 po številu, pod vodstvom svojih treh škofov romanje na otok Sancier ob južni kitajski obali, kjer je Frančišek Ksaverij zaključil svoje veliko življenje. Med romarji je bilo 36 duhovnikov, 10 redovnih sester in gojenci pokrajinskega semenišča v Hongkongu. Motorni čoln, ki so ga bili najprej naročili za to romanje, ni mogel na morje zaradi velikih valov in tako so si najeli parnik »Haining« z 2000 tonami.

Da bi imeli številni duhovniki priliko maševati, so priredili na ladji 18 oltarjev. Polnih štirinajst ur je trajala vožnja na otok Sancier. V tem času so bile na ladji pridige, spovedovali so v angleščini, kitajščini in portugalsčini. Menjavalo se je skupno čitanje in petje raznih pesni pod vodstvom gojencev semenišča v Hongkongu, celo glasbeni orkester salezijancev iz Hongkonga se je udeleževal.

V svetišču na otoku je bila dne 10. decembra velika svečanost s slovesno sv. mašo. Romarji, ki niso mogli v malo cerkvico, so posedli po vzpetinah okoli nje in so lahko skozi okna prisostvovali sveti daritvi. Pridige so se vršile na prostem, in sicer v angleščini in kitajščini. Hribčki, ki se dvigujejo okoli svetišča, tvorijo pravi naraven amfiteater, ki je za take prireditve kakor za nalašč. Na povratku so na ladji skrbele za razpoloženje romarjev filmske predstave in predavanja, pa tudi na molitev in petje romarji niso pozabili. Romarji iz Kantona so se odpeljali iz Hongkonga s posebnim vagonom, ki je bil priključen ekspresnemu vlaku Hongkong—Canton.

To prvo romanje je imelo izredno lep uspeh in ameriški misijonarji iz Maryknolla, ki čuvajo grob sv. Frančiška na otoku Sancieru, nameravajo prirediti vsakoletna romanja na Sancier.

Angleški prestolonaslednik se uči esperanto

»Daily Mirror« poroča, da se je nekega večera v esperantskem klubu za brezposelne v Bradfordu nenadoma pojavil angleški prestolonaslednik. Prisostvoval je tečaju esperanta. Zdaj se vsi Angleži vprašujejo, ali se bo tudi princ of Wales učil esperanto, ali pa je samo zaradi svojih socialnih čustev obiskal tečaj za brezposelne?

KULTURNI OBZORNİK

Iz slovenskega glasbenega življenja

Orkestralni večer

Z veseljem zaznavamo, da se je vendarle tudi pri nas pričelo gibati simfonično glasbeno življenje. Tudi se je nekako poleg opernega orkestra sestavil prav lep orkestralni ansambl, spojen iz zasebnih glasbenikov (Orkestralno društvo) in golencev državnega konservatorija, vsebuje lepo število 70 članov. Treba je samo še resnega dela od strani dirigentov, da se iz tega življenja izloči prava glasbeno umetniška tvorila.

Ponedeljkov simfonični koncert je privedel vodstvo državnega konservatorija kot nekako manifestacijo svojega dela v omenjeni smeri. Lepo razkrošen spored skladb starih ruskih skladateljev: Ljadova (Balada), Borodina (Stepna slika), Rimski-Korsakova (Fantazija) in Čajkovskega (Klavirski koncert) so dirigirali izmenoma trije učenci dirigentske šole: Ferdo Juvanec ml., Uroš Prevorsek in Gustav Müller, zadnji skladbo po njihovi učitelj L. M. Škerjanc. Poleg njih pa sta nastopila še dva solista, v Fantaziji violonist Kajetan Burger iz šole prof. Jeraja ter v Klavirskem koncertu pianistka Boža Šapla iz šole prof. Škerjanca.

Mikavno je bilo pri nastopu zasledovati sposobnosti teh raznih talentov. Prvi smo v dirigentski funkciji videli nastopiti Juvance in Prevorseka. Sorazmerno s prvim nastopom je Juvanec pokazal prav zanimljive dirigentske sposobnosti. Siguren nastop in estetsko kretanje spojeno z nazornim prikazovanjem glasbene vsebine je pri njem zdrava tehnična osnova; za njo pa se krije tudi že smiselno pojmovanje glasbene zgradbe ter za vsem prirodnim entuzijazem, ki je sicer še neurejen, a prav s tem, da je govori o talentu, ki zmore z delom in zopet z delom zrasli do prepričevalne višine. Prevorsek se je izkazal (razumljivo v primeri z njegovo mladostjo) kot lirčni interpret z močno čustveno črto, pa močno muzikalen in občuten voditelj, o katerem pa je še težko preročati, je li to njegovo pravo polje glasbenega izživljanja. Müller pa je že z večkratnimi nastopi izkazal neko umirjenost muzika, ki vodi zbor izvajalcev z razumevanjem glasbenih misli in njih medsebojnega prepletanja. — Violonist Kajetan Burger je že z nastopi na produkcijah sprožil zavzele in lepo pričakovanje, ki se je s tem zadnjim podajanjem še stopnjevalo, in je obilo upanja, da dobimo v njem resnega violonskega umetnika, ko se bo še vzpel v smeri tehničnih lines in zgradil v sebi globoko občutljivo osebo. Pianistka Boža Šapla je občinstvo kot fascinirala s svojim virtuoznim podajanjem, ki res v velikem tehničnem obvladovanju izrednih težko zasluži vse priznanje. A škoda, da samo to. Kaži na drugi strani njena igra silno pogreša potanjsih umetniških lines, ki so v jasnem prikazovanju posameznih glasbenih misli in njih medsebojnih odnosov (vse je zabrisano s pretiranim pedantizmom); v estetski lepoti izvajanja tonov zajeti v udarjanju prstov in v globlje občutenem umetniškem pojmovanju izražanja. Tako je tudi ves zadnji silni Čajkovskijev umtovor zapustil vti sicer ekspanzivne, a v detajle premalo posegajoče reproduktivne tvornosti.

Koncert je bil zelo mikaven dogodek za nas in obenem lahko pobuda vsem, ki so nastopili, za nadaljnje resno delo, ki naj nas enkrat privede iz tesnih meja našega glasbenega življenja. — Kratko uvodno predavanje prof. Slavka Ostere je nekoliko osvetlilo izvajane skladbe. Občinstvo pa bi se lahko za take prireditve bolj zanimalo in v večjem številu obiskalo unionsko dvorano, kjer se je koncert vršil.

Slovenska glasba na Dunaju

Zveza avstrijskih komponistov je priredila konec januarja v komorni dvorani Figara Pally palače koncert slovenske in poljske glasbe, kot poskus medsebojnega izmenjavanja in spoznavanja posameznih glasbenih del in avtorjev. Danes, ko si skuša skoro ves svet podati roko prav na vseh popriščih, je vsakega treba pozdraviti nastop dunajskih komponistov kot prvi poskus takega mednarodnega zblizovanja. — Drugo nič manj važno dejstvo je, da smo Slovenci s tem koncertom dobili prav iz tuje nov dokaz, da imamo v naši mladi glasbeni generaciji močne sile, na katere se bo lahko naša javnost povsem zanesljivo oprla, kadar bo treba dokazati kulturno samobitnost slovenskega naroda.

Program slovenskih del je tvoril I. del koncerta. Na sporedu sta bili dve pesmi D. Gruma, o katerih javljajo časopisi prav na kratko, da so sicer občutene toda enostavne. Srečko Koporec je bil udeležen s Sonatino za klavir, ki jo je z izredno fino in razumevanjem izvajal F. Ogonec, pianist izrednih sposobnosti. Prof. Slavko Oster je prispeval Sonato za klavir in violo.

O Koporčevi Sonatini so izšla tale poročila: Die Stunde: »Klavirska sonatina dokazuje mojstra oblike, je pa tudi hvaležna za instrument.« Neues Wiener Abendblatt: »... kaže, da ima Koporec smisel za dobro zvonec klavirski stavek in smisel za obliko.« Kritik dr. Pisk piše v Arbeiterzeitung podobno kakor kritik N. W. Abendblatt z dostavkom, da Koporec ne ni zrelo obdelal narodnih tem. »K tej misli bodi povedano samo to, da Sonatina nima niti ene narodne teme. Komponist in strogi kritik dr. Marr v N. W. Journalu pravi: »Sonatina se mi zdi manj organska, toda skladatelj ima smisel za modularizsko novotarije.«

Časopisna kritika je zelo zgodna. Enoglasno poudarja tehniko glasbene oblike, smisel za stavek in modularizsko invencijo. Prav tako je kritika hvaležna prof. Ostercu za njegovo Sonato za violo in klavir. Die Stunde piše: »Sonata se odlikuje po izredni izpeljavnosti melodije in jedrovitem staku.« Enake vrednosti poudarjajo tudi kritike ostalih časopisov.

Cepprav precej redkobesedni kritiki, so vendar prisodili kompozicijsko vrednost, ki jim pripada. Škoda, da smo dobili orientacijo med mlado glasbeno generacijo v tako majnem številu. Zato se mi zdi, da prav ta dunajski koncert jasno zahteva skupen nastop vseh mladih moči med nami, v naši sredi, da bi spoznali svoj obraz. Spoznali bi tako ljudi, ki skriti daleč od sveta in življenja, delajo sami zase. Od tega dela vendar nima prav nihče koristi.

Poizvedovanja

Zavitek vate sem zgubil z voza dne 20. februarja dopoldne na cesti od Domžal do Ljubljane. Poštenega najditelja prosim, naj ga odda v tovarni Kocijančič, Domžale.

Tenorist M. Adrian v Ljubljani

V nedeljo zvečer smo imeli priliko slišati v ljubljanski operi odličnega slovenskega tenorista g. dr. Maksa Adriana, ki si je pridobil ime na raznih inozemskih odrih. Po širokopotezni operni turneji v Severni Ameriki (1930-31), kjer je zelo uspešno nastopil v 26 največjih ameriških mestih (od New Yorka preko Chicago do San Francisc), je bil stalno nastavljen na dunajski ljudski operi. Od tu je bil vabljen kot gost v razna avstrijska in češkoslovaška mesta. Ker pa je bila dunajska ljudska opera radi naraščajočih gospodarskih stisk prisiljena zapreti vrata svojega hrama, se je g. M. Adrian odločil, da bo nastopil po različnih domačih in tujih odrih kot gost. In tako bo posvetil prve dni svojega obiska ravno Ljubljani, kjer bo nastopil kot Don Jose v operi Carmen. Za Ljubljano pridejo na vrsto še Zagreb, Belgrad, Praga, Plzen itd. Seveda bo sleherni njegov nastop zvezan z novim jezikovnim študijem vloge, kakaj g. Adrian je našel tudi večino vlog v nemškem jeziku. Toda vse to neopirne bo lahko zmagal in nam bo nedvomno nudil veliko duševnega užitka. Zelimu mu tudi v domovini veliko uspeha.

Heinrich Mann: Velika stvar. Prevedel Mirko Javornik, izdala »Modra ptica«, Ljubljana. — Delo moža, katerega označuje nemška literarna zgodovina radi stvarnosti in širine kot onega, »ki se je vsled internacionalnega estecizma odličil svojemu narodu in nosijo njegova dela pečat dekadentnosti.« »Veliko stvar«, smo dobili v lepem pravodu tudi mi Slovenci. Vprav to delo je tipično za umetniško osvetlitev stvarnosti in vse problematike sodobnih dni in ljudi, kar je vedno umirjeni borec za pravico, bratstvo in mir. H. Mann mojstrsko pokazal. Velika stvar v tem romanu je pravzaprav izum zagonetnega razstreliva, za katerim se spuste v tekmo za čim večjim dobičkom izraziti otroci sodobnega stvarnega rodu, Emanuel, človek z dvajsetimi poklici, in niemu podobni, kakor tudi starci s Schattichom na čelu, ki je velik gospodarstvenik, dobičkar in politik sodobnega tipa. Seveda se je ta gonja, ki je prepletena z usodami mnogih ljudi in mojstrsko orisana, končno razbila ob brezvrednost izuma. In tedaj je izumitelj Birk povedal svojim otrokom, da bi jim dal kljub sodobni vrloglavosti in pustolovski domi za čim hitrejšo obojativno zreli nauk: Velike stvari ni. Resnično so vaša srca, ki so še zdrava. Spominjate se tega, kar imate. Ne želite si vedno več, bodite zadovoljni s svojim imetjem, učite se veselja. Nihče pa se ne more veseliti tako kakor dober delavec. Veliko stvar pa sta našla tudi mlada zakonca Margo in Emanuel, ki sta se že oddaljevala drug od drugega, v pravi, resnični ljubezni.

Roman je strašna podoba časa v lahkomišelnosti, enostranskosti, pustolovstvu, moralni razvezanosti, dobičkah, socialni razločenosti in v podobnih vzorih sodobnosti. Pisatelj, ki je zail čas in ljudi v njihovih osnovnih potezah in jih razgaljal v vseh podobenstih, je v romanu pokazal v resnici enoten obraz; zdelo se je, da v njegovem delu v mozaično sklesano delo. Starejšemu človeku bo delo več ali manj nemljivo, doumel da bo le sodobni človek, ki sodi življenja čas v sebi in okrog sebe. Vendar prav neotranje odsele ne prinese nikomur, zlasti vernemu človeku ne.

»Knjižice«, ki jih izdajajo salezijanci na Rakovniku, prinašajo v tretjem mesecu svojega obstoja dvoje razprav. Prva, z naslovom »Toto«, vsebuje ljubezni življenjski osemletnega španskega dekca Antona Martinez; druga, »Pust in post«, pa odkriva globoko utemeljenost še vedno moderne verske vaje: posta. »Knjižice« se tiskajo v 8000 izvodih, kar priča na eni strani o njihovi vrednosti, na drugi strani pa o potrebi drobne apologetične literature.

Veliki teden, uvod v liturgijo in prevod vseh molitev in obredov, izda za letošnje veliko noč Mohorjeva družba. Oskrbel jo je Jože Pogacnik. Knjižica je dotiskana in jo bodo prihodnji teden naročniki, ki so se oglašili, že lahko dobili. Je za postni čas zelo primerno berilo, njen uvod se da porabiti za postna premišljevanja. Knjižica, po kateri je že mnogo spraševanja, bo našo bomo liturgično literaturo obogatila za eno najvažnejših del, saj obravnava najlepši del cerkvenega leta.

Razstava bolgarske knjige v Pragi. Te dni je bila v navzočnosti številnih zastopnikov raznih kulturnih zavodov in ustanov odprta razstava bolgarske knjige. Posamezni govori so izvenili v čim tesnejšo zvezo posameznih slovenskih narodov. Zlasti govor bolg. poslanika Dorerja je bil pomemben radi poudarka, da imamo Slovani namesto napadalnih sil silo svoje kulture. Razstava sama kaže zgodovinski razvoj bolgarske knjige, predvsem pa sodobno knjižno kulturo. Izmed starejših del so znameniti srednjeveški rokopisi, znanstvene edicije čeških slavistov Dobrovského, Šafaříka itd. Dalje je tu književnost pred osvoboditvijo Bolgarske (oče Paisij itd.) in po osvoboditvi, kjer so zlasti znana imena Botjova, Vazova, Slavjokova, Javorova, Elina Pelina itd. Zlasti mnogo pozornosti vzbuja oddelke otroške literature, ki je ilustrirana s prekrasnimi graficnimi slikami. Bogato je zastopana tudi znanstvena literatura, kakor tudi tisk, dnevnik in revije.

Sto let himne »Kje dom je moj«. Leta 1834 se je prvič ta pesem pela v Tylovi igri »Fidlovačka«. Jožef Kajetan Tyl (1803-1856) predstavlja najplodnejšega češkega dramatika v prvi polovici 19. stoletja. Pisal je nacionalno-historične in pravljene igre. Mešal je spretno pravljene motive s satiro in rodoljubnimi tendencami in duhovno pripravil narodno vstajenje v revolucionarnem letu 1848. Tudi igra »Fidlovačka« spada med tipične Tylove nacionalne igre. V igri je bilo več pesmi, ki jim je skladatelj František Škroup zložil naprave. Ena izmed teh pesmi je tudi pesem »Kje dom je moj«, ki jo poje stari harfist v slavo domovini češki. Ta pesem je najbolj odgovarjala onodobnemu rodoljubnemu razpoloženju občinstva, takoj se je z odra preselila med narod in tako postala narodna himna. Majhna, neznačna pesem je imela radi svoje vsebine in prikladnega naprava skozi sto let velik narodoprebudilski vpliv in je po prevratu bila pač najbolj primerna, da je postala hkrati s slovaško narodno himno »Nad Tatro se bliska« državna himna češkoslovaške republike. Občelnice svoje himne so čehi tudi javno proslavljali s spominskimi prireditvami.

Gospodarstvo

Vzroki japonskega dumpinga

Organizacija industrije s politično tendenco

Dr. Peter Drucker piše iz Londona v »Österreichischer Volkszeitung«, da za japonski dumping ni iskati vzrokov v nizkih mezdah delavstva. Vsi tozadevni primeri ne dajejo prave slike, ker se primerja samo zaslužek v denarju, ki pa tvori le del delavskih mezd. Neizčuto delavstvo večinoma dobi prehrano pri delodajalcu, pa tudi obleko in stanovanje. Drugače se tudi plača na Japonskem polagoma zvišuje. Poluradno tudi Angleži priznavajo, da japonske plače ne zaostajajo dosti za angleškimi. Po »Timesu« znaša ta razlika v škodo Lancashireja 12-13%. Seveda ne drži tudi japonska trditev, da so storitve delavstva manjše kot v Evropi in drugje. Verjetneje je japonska trditev, da imajo japonski delavci v železni in jeklarski stroki z ozirom na storitev večje plače kot evropski.

Lažje se da razlagati japonski dumping z valutno razliko, ki je dosegla skoro 50% v primeri s pariteto. Pri tem je upoštevati, da mora Japonska velik del surovin za svojo industrijo uvažati, kar s stalnim razvrednotenjem valute stane vedno več.

Razlago za uspeh japonske konkurence je iskati v strukturi japonskega gospodarstva in političnem ozadiju.

Z isto živlostjo kot se je Japonska stoletja branila tujece, se je zdaj oprijela evropskega gospodarstva in socialnega sistema. Predvsem je bila ojačena moč cesarja in poltačena moč fevdalne aristokracije. Industrializacija je bila zapovedna od zgoraj. Država sama je ustanovljala industrije, ki so pa prešle v zasebne roke, kakor hitro so prestale svoje otroške boleznosti. Skoro vse japonske industrije so nastale na ta način. Pri tem pa je država dala obrate samo onim podjetnikom (kar se je dogajalo po točnem načrtu), pri katerih je vedela, da bodo politično poslušni, večinoma pripadnikom nekdanje vojaške kaste (Samurajji). Politično vodstvo države ima torej neposreden vpliv na gospodarstvo, katero je lahko vodilo po političnih potrebah. V tem oziru je značilna zgodovina koncerna Mitsubishi, ki je eden največjih med 5 največjih družinskih koncerni na Japonskem. Te družine obvladajo približno tri četrtine vse japonske industrije. Firma je bila ustanovljena 1850 po enem najmočnejših revdalnih knezov, po reformi pa jo je prevzel plemiški maršal, ki je od države prevzemal eno industrijo za drugo. Tudi ta najmočnejši koncern mora poslušati vlado, kar se vidi n. pr. iz tega slučaja: Ko je bila ustanovljena največja japonska paroplovna družba Nipon Yusen Kaisha, je koncern moral opustiti svojo izredno rentabilno ladjedelnico ter ustaviti v njej obrat.

Potem ko je leta 1931 bila izvedena na pritisk vojaških krogov okupacija Mandžurije, se opaža

Organizacija našega izvoza lesa

Belgrad. Pogajanja za ustanovitev organizacije izvoznikov mehkega lesa so končana in je pričakovati, da bo v kratkem objavljena tozadevna uredba.

Francoske velebanke v l. 1933

Bilance treh velikih francoskih bank (Crédit Lyonnais, Societe generale in Comptoir d'Escompte) izkazujejo zmanjšanje vlog v prvi polovici leta od 34.773 na 32.685 milj. fr., v drugi pa na 30.383 milj. V glavnem je padev vlog pripisoval tezariranju; cenijo, da je tezariranih okoli 30 milijard frankov. Slika je naslednja:

	1932	1933
gotovina in žiro	8899	5.731
meje in efekti	20.466	18.736
debitorji	6858	7045
vloge	34.773	30.383

V glavnem je bil odtok vlog financiran z gotovino in deloma z zmanjšanjem efektivne portfelja (državnih bonov).

Blagajne banke so se znatne, vendar še niso normalne. Koncem leta 1930 so znašale vloge skoro 35 milijard, gotovina pa 3.655 milj., torej nekaj nad 10%.

Dobički bodo približno isti kot leta 1932.

Organizacija izvoza na Daljni vzhod. Belgrad, 20. febr. Lepotacija interesov za izvoz v Zladno Indijo: Krajnc Srečko, ing. Lupša Ferdo, Vlastić Vladimir je v Belgradu predložila Zavodu za pospeševanje zunanje trgovine, ministrstvu trgovine in industrije pravila »Jugoslovansko-siamskega komiteja«, ki so na merodajnem mestu odobrena. Tako stopa ta odbor v akcijo in bo najbrže organiziral v Bangkoku prvo jugoslov. vzorčno razstavo, ker obstoje tani možnosti za plasiranje naših eksportnih produktov. Odlični člani v tem komiteju so: dr. Tomičić Juraj, šef zavoda za pospeševanje zun. trgovine, Belgrad, Krajnc Srečko, eksporter, Maribor-Pesnica, Arko Vladimir, industrijskec, Zagreb, ing. Lupša Ferdo, ekspert za gospodarska vprašanja Zladne Indije, Vlastić Vladimir, trgovec, Maribor, in drugi.

Davčne knjižice za služinec se že tiskajo. Posamezna karta stane 50 Din in velja za leto dni. Karto mora kupiti poslodajalec, toda izdajec more v mesečnih obrokih odbiti od plače služinčadi. Kazen znaša petkratno vsoto.

Inozemska plačila. Narodna banka je prenehala z dodeljevanjem deviz na tako zvane »modre« prijava (to so prijave iz l. 1932). Kdor hoče dobiti devize v svrhu plačila obveznosti, ki jih je tedaj navedel, mora vložiti posebno prošnjo z natančno obrazložitvijo.

Odstopanje terjatev v šilingih. Finančni minister je odredil, da morajo vsi izvozniki blaga v Avstrijo ponuditi v nakup Narodni banki 30% svojih terjatev v šilingih po paritetnem tečaju (1 šil. je 8 Din), ostanek terjatev, t. j. 70% pa se lahko porabi v zasebnem kliringu. Ta odlok velja od 20. t. m. in se imajo po njegovih določilih likvidirati tudi vse sedaj obstoječe izvozne terjatev v Avstriji.

Naprava verande na postaji Rakek bo oddana na pisemne ponudbe, katere je vložiti do 28. t. m. pri gradbenem oddelku ravn. drž. žel. v Ljubljani. (Pogorji so na vpogled pri istem odd. soba št. 116.) Likvidacija. Proteks, d. d., za promet in trgovino z tekstilno robo v Zagrebu, predlaga občnemu zboru 28. febr. likvidacijo. Bilanca za 1932 izkazuje pri glavnici 1 milijev. Din 0.375 milij. izgube.

Druženje trgovcev v Ljubljani spodbuja, da je v smislu čl. 40 pravil sklepi račun kakor tudi proračun združenja članstvu na vpogled.

Konferenca obrtnih zbornic. Delo zastopnikov gospodarskih zbornic cele države je končano. Zbornice so pregledale vse člene obrtnega zakona ter je bil sestavljen poseben odbor, ki bo izdelal definitivno redakcijo sprednjevalnih predlogov. Konferenca zbornic pa se je pečala tudi z drugimi vpra-

močna fašistična poteza. Neplemeniti častniki, katerih eksponent je general Araki, ki je kljub odstopu eden najmočnejših japonskih politikov, zahtevajo tako gospodarstvo, ki bo popolnoma podrejeno državi in bo treba kapitalistom zapostaviti popolnoma stremljenje za dobiček, kar je sicer malo verjetno, pa odgovarja vojaški ideologiji. V zvezi s tem je značilno, da je vsa mandžurska industrija podrejena vodstvu kvantunske armade in da so bile v nekaterih izvoznih industrijah zvišane cene, ker je smatrala to za koristno japonska vlada z ozirom na razburjenje v inozemstvu.

Japonska stoji pred dilemo: ali izvoz ljudi ali izvoz izdelkov. O izseljevanju ni misliti, ker se vse države, ki bi praktično prišle v poštev, japonskih priselencev vedno bolj branijo. Celot Brazilija, kjer se je doslej naselilo okoli 60.000 Japoncev, je uvidela nevarnost japonskega vseljevanja, ki je popolnoma vojaško organizirano, ter ga prepovedala.

Organizacija industrije je izredno dobro izvedena. Že desetletja je organizirana v kartelih, ki imajo izredna polnomočja ter vodijo tehnični napredek ravnotako kot izločajo medsebojno škodljive konkurence. V onih industrijah, kjer se rabi nekvalificirano delavstvo, je Japonska že prekosila mnoge države.

Tudi izvoz je sijajno organiziran v prisilnih kartelih, ki določajo vse: cene, količine, kakovost izvoza, pa tudi sistematično proučujejo možnosti nadaljnje prodaje. Značilno je, da je n. pr. Japoncem uspelo v kratkem času izpodrinuti kitajski trgovski monopol v hol. Indiji. Prvi so sistematično začeli naseljevati v posameznih krajih trgovci, odpirali nove izlozbe, uvedli sistematično reklamo. V prvi vrsti pa je nosila stroške vse to akcije država, ki je v prvih letih dajala trgovcem velike podpore. Poleg tega pa delajo v Indiji tudi še veliki koncerni, ki imajo svoje lastne trgovine v koloniji. Veliko vlogo igra tudi indirektno podpiranje. Japonska industrija konzumnega blaga dela v prvi vrsti za državo, ki plačuje izredno visoke cene, kar omogoča potem ceno delo za druge države. Japonci to sami priznavajo za industrijo svile in jekla. Država plačuje cene, ki znašajo: najvišje inozemske cene plus visoka carinska zaščita.

Življenjski stroški so na Japonskem izredno nizki, ker je stalno nizka cena riža, ki je najvažnejša prehrana japonskega prebivalstva. To pomeni, da se vrši industrializacija na škodo kmeta in njegovega življenjskega standarda.

V zadnjem času je zlasti zanimivo, da se pogajanja z Japonci glede omejitve njih konkurence vršijo pod ugodnimi avspicijami. Vprašanje pa je, za kakšne protidajave to delajo Japonci.

šanjii. Konferenca je odredila enotne smernice za sestavo industrijske in trgovinske statistike. Nadalje je razpravljala o zavarovanju trgovcev, o novih davčnih bremenih in o novih zaščitnih zakonih. Končno se je konferenca zavzela tudi za reformo zakona o prisilni poravnavi.

Hrv. katoliška banka v Zagrebu. Vloge so v l. 1933 nazadovale od 26,55 na 22,4 milj., upniki pa od 3,16 na 1,3 milj. Čisti dobiček znaša 0,80 milj. (1932 0,87 milj.).

Zavod za reeskont bo osnovan v CSR. Zavod bo samostojen in ga bo vodil poseben kuratorij. Glavnica bo znašala 100 milj. Kč, država pa bo garantirala do 500 milj. Kč. Nadalje bodo morali denarni zavodi in zavarovalnice vplačati gotov delež. Naredna banka Afganistana. Te dni odpro v Kabul Afganistansko narodno banko, ki bo imela podružnice tudi v inozemstvu. Glavnica znaša 30 milj. afganih in prevzame država eno tretjino, ostanek pa afganski gospodarji. Banka ima monopol za rudarstvo in industrijo.

Borza

Dne 21. februarja 1934.

Denar

Danes so ostali neizpremenjeni tečaji Amsterdam, Curiha in Pariza, popustili so London, New York in Trst, dočim so narasli tečaji Bruslja in Berlina.

V avstrijskem šilingu na ljubljanski borzi ni bilo prometa, pač pa se je šiling na zagrebški borzi uvrstil na 8,90, na belgradski pa celo na 8,95. — Grški boni so notirali v Zagrebu 34—34,50, v Belgradu pa 35—35,50 (35, 35,50).

Ljubljana. Amsterdam 2308,18—2319,54, Berlin 1360,14—1370,94, Bruselj 800,52—804,46, Curih 1108,35—1113,85, London 174,42—176,02, New York 3430,50—3458,76, Pariz 225,28—227, Praga 142,23—143,09, Trst 300,35—302,75.

Curih. Pariz 20,38, London 15,78, New York 312, Bruselj 72,225, Milan 27,10, Madrid 41,90, Amsterdam 208,25, Berlin 122,85, Dunaj 73,33 (57,1), Stockholm 81,40, Oslo 79,25, Kopenhagen 70,50, Praga 12,85, Varšava 58,30, Atene 2,94, Carigrad 2,58, Bukarešta 3,05.

Vrednostni papirji

Tendence je bila tudi danes čvrsta in so danes tečaji večinoma narasli. Promet je znašal na zagrebški borzi: vojna škoda 1200 kom., 7% invest. pos. 100.000, agrarij 200.000, begl. obveznice 900.000, 7% Bler. pos. 1000 dol. in PAB 100 kom. po 250 Din.

Ljubljana. 7% inv. pos. 69—70, agrarij 38—39, vojna škoda 314 den., begl. obv. 54—55, 8% Bler. pos. 53—55, 7% Bler. pos. 51—52, 7% pos. DHB 65 den., Kranj, ind. 250 bl.

Zagreb. Drž. papirji: 7% inv. pos. 70—71 (70), agrarij 38,25—39 (39, 39,50), vojna škoda 314—314,50 (314, 315), 2. 312—315, 3. 314 bl., 4. 310—312, 6% begl. obv. 54—54,75 (55, 55,50), 7% Bler. pos. 51—52 (52), 8% Bler. pos. 53,75—54. — Delnice: Narodna banka 4100—4250, Priv. agr. banka 258—260 (259), Sečera Osjek 140 den., Impex 50 den., Trboveljska 105 den.

Belgrad. Drž. papirji: 7% inv. pos. 72—73 (72), agrarij 37—38 (37), vojna škoda 312—313 (314), 2. 311—312 (313, 311), 4. 312—313 (312), 6% begl. obv. 54,50—55 (55,50), 3. 54,50 zaklj. 8% Bler. pos. 54,50—55,25 (55, 54,25), 7% Bler. pos. 51,75 bl., 7% pos. DHB 64 den. — Delnice: Narodna banka 4330—4400, Priv. agr. banka 259—260 (262, 258,50).

Živina

Ljubljanski sejem 21. febr. Prignanih je bilo (v oklepajih število prodanih glav): 141 (13) konj, 75 (48) volov, 43 (24) krav, 13 (8) telet, 6 (2) prašičev in 31 (31) prašičev za rejo. Sejem je bil razmeroma dobro obiskan; goveja živina ne beleži v cenah nobenih izprememb. Prvovrstnih volov sploh ni bilo, najdražji so bili po 4 Din. Pač pa je izredno čvrsto razpoloženje za prašiče, ki stanejo 8—10 Din za kg žive teže, in za prašičke za rejo, ki so bili vsi prodani; cene 6—10 tednov starih prašičkov so narasle na 100—215 Din za komad.

MALI OGLASI

V malih oglaših velja vsaka beseda Din 1.—; ženitovanjski oglaš Din 2.—. Najmanjši znesek za mali oglaš Din 10.—. Mali oglaš se plačuje tako pri naročilu. — Pri oglaših reklamnega značaja se računa enokolonsko 3 mm visoka pletilna vrstica po Din 250. Za pismene odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Službe iščejo

Pekovski pomočnik
mlad, zdrav in močan — išče službo. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Pošten« št. 1868. (a)

Trgovski pomočnik
mlad, izkušen trgovine meš. blaga in semen — želi mesto; gre tudi za skladiščnika. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 1883. (a)

Službodobne

Žagarja
na venecijanko ali na polnojarmenik, sprejemem takoj. Alojzij Kanc, tovarna parketov, Mengeš.

Mlinarja
mlinpoštenega, pridnega, mladega, samskega, z dobrimi spricvali iščem v boljši kmečki mlin, pogon jermena, za stalno službo. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 1881. (b)

Zastopnika
išče tovarna vsakdanjih potrebščin za ljubljansko okolico. Ponudbe na upr. »Slov.« pod »Agilen« št. 1885. (b)

Izurjeno pletiljo
in pridno služkinjo — sprejme Roškar, Lžanska cesta 34. (b)

Razno

A. & E. Skaberné
Ljubljana. — Do preklica jemljemo v račun zopet hranilne knjižice — tudi prepise — prvovrstnih tukajšnjih denarnih zavodov. (r)

Denar

Polnovrednost
plačamo za vloge 100 do 600.000 Din Ljudske ali Kmetijske posojilnice v Ljubljani na odplačilo proti sigurnemu jamstvu. Ponudbe na upravo »Slov.« pod »Vknjižba« št. 1860. (d)

Do 15.000 Din
posojila za kratek čas, obresti do 12%, žiro ali menica — iščem. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Posestnik« št. 1892. (d)

Najkulantnejša posojila
dajemo na vloge velebank, vrednostne papirje, vojno škodo držav bone. Blair-ova posojila in na kurantno blago. Naloge iz province promptno izvršujemo. Pučka štedionia, Zagreb. Meduličeva br. 31. Telefon 90-03. — Naš zastopnik za dravsko banovino je Rudolf Zorč, Ljubljana, Gledališka ulica 12, na katerega se je obrniti.

Stanovanja

Opremljeno sobo
zračno, parketirano, oddam solidnemu gospodu s 1. marcem. — Poljanski nasip 10, desno stopnišče, II. nadstropje, Požar.

Štirisobno stanovanje
komfortno, v bližini sv. Jožefa, se odda. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 1830. (c)

Dvosobno stanovanje
solčno, se takoj odda. — Vodnikova cesta 13, Sp. Šiška. (c)

Sobo oddam
2 gospodoma ali gospodici. Bolgarska ulica št. 26-I. (s)

Posestva

Stanovanja prodamo
v solastnini, proti plačilu v gotovini. »Stavbna zadruga«, Ljubljana, pp. 307.

3000 do 5000 m²
parcelo vzamem v najem ali kupim; lahko tudi hiša. Ponudbe na upravo »Slov.« pod »Ugodno« št. 1852. (p)

800 m²
parcelo južne strani — prodam. Naslov v upravi »Slov.« pod »Najlepša« št. 1851. (p)

Nova hiša
v Dravljah — ugodno na prodaj. — Berič Franc, Dravljice 87. (p)

Prodamo

Volna, svila, bombaž
stalno v bogati izbiri v vseh vrstah — za strojno pletenje in ročna dela po najnižjih cenah pri trdnj. Karl Prelog Ljubljana, Zidovska ul. in Star. trg.

Pristen brinjevec
lastna kuha, 11 32 Din na drobno. »Alko«, Količej (dvorišče). (l)

Staro in novo vino
letnik 1932 in 1933 ima naprodaj cerkveno predstojništvo Sv. Jurij ob Pesnici. (l)

LIPSKI POMLADNI SEJEM 1934

začne 4. marca

33 1/3 % popusta pri vožnji na nemških železnicah!

Vsa obvestila daje:

Ing. G. Tönnies, Ljubljana, Dvořakova ul. 3/II

ali

Zvanični biro lajpciškog sajma, Beograd, Knez Mihajlova 33

Kupimo

Star štedilnik
kupim. Ponudbe na upravo »Slov.« pod »Dobro ohranjen« št. 1867. (k)

Vsakovratno zlato
po najvišjih cenah CERNE, uvelj. Ljubljana, Wolfova ulica št. 3.

Obrt

lanene tropine
in druge krmila oddaj najceneje veletrgovina žita in moka A VOLK LJUBLJANA, Restijeva cesta 24.

telefon 2059

Premog suha drva
Pogorčnik, Bohoričeva ulica 8.

Inserirajte

v

»Slovenca«!

DRUŽABNIKA

išče dobro idočo in upeljano podjetje z gradbenim materialom in parketi. Potrebni kapital od 30.000 Din naprej, en del lahko tudi v hranilnih vlogah. Participacija na dobičku. — Ponudbe na upravo »Slovenca« pod značko »Eksistenca« št. 1880.

Tudi v naši podružnici

Ljubljana, Miklošičeva cesta 5 (paviljon)
lahko plačate naročnino za »Slovenca«. »Domoluba« in »Bogoluba« naročate inserate in dobite razne informacije. — Poslovne ure od pol 8 zjutraj do pol 1 popoldne in od 2 do 6 popoldne. Telefonska številka 3030.

25% popusta

dobi
kdor naroči ozir. kupi od 15. II. 1934 do 15. III. 1934 knjigo:

Dr. Potočnik: Dobri pastir.

Premišljevanja o življenju našega gospoda Jezusa Kristusa in njegovih svetnikov. Knjiga obsega tri dele. I. del 359 strani, nevez. Din 38.—, vez. Din 50.—. II. del 381 strani, nevez. Din 40.—, vez. Din 52.—. III. del 290 strani, nevez. Din 40.—, vez. Din 52.—.

Ni je lepše in primernejše slovenske knjige o premišljevanju življenja, delovanja in trpljenja našega Zvečarja, kot je ravno Dobri pastir. V prvem zvezku nam opisuje dobo pred rojstvom Jezusovim, njegovo mladost, mladeniško dobo do njegovih čudežev in ustanovitve kraljestva božjega na zemlji. V drugem zvezku nam opisuje njegovo deovanje na svetu. V tretjem pa opisuje Zvečarjevo trpljenje, njegovo smrt in častljivo vstajenje. Knjiga je pisana v krasnem slogu, tiskana na finem papirju ter lepo opremljena. Naroča se pri

H. Ničman, Ljubljana, Kopitarjeva ul. 2.

Prevečkrat sem se pudrala in ...

izgubila sem tako zaročenca

Moja koža se je svetlikala in blestela, bila je raskava in pegava. Neki strokovnjak mi je dejal, da so posledice preopogostega pudranja. Doznan sem tudi, da obstaja tajnost očuvanja sveže in prekrasne polti v enkratnem pudranju na dan. Ali, moj zaročenec me je medtem že zapustil. Ugotovila sem, da se puder Tokalon obdrži na licu pri vsakem vremenu štirikrat tako dolgo, kakor navadni pudri. Ta puder zožuje tudi razširjene znojnice in odpravlja vse sledove sijaja in bleśa na licu.

Moja koža je mastna, ugotovila pa sem, da puder Tokalon iz smetanove pene tudi taki koži daje svežo in prekrasno polt brez bleśa. Uspehi uporabe so ravno taki, kakor pri onih ženah, ki imajo suho in normalno kožo. Divni so občutki v zavesti trajno lepe polti podnevi in ponoči brez vednega pudranja.

Pozor izdelovalci lesene robe!

Dobro vpeljana agenturna in komisijska pisarna s sedežem v Beogradu išče zastopstvo za razne kuhinjske in druge drobnarije iz lesa za Srbijo in Vojvodino. Kupuje tudi za lasten račun. Ponudbe pod »Drvenarija P-3333 1/4« na Interreklam d.d., Zagreb, Masarykova 28.

Življenje sv. Gabriela od žalostne Matere Božje

Letos prvič obhajamo Slovenci god sv. Gabriela od žalostne Matere. Zato je prav, da bi vsi spoznali tudi njegov življenjepis. Prevod so oskrbeli ljubljanski bogoslovci po italijanskem izvirniku. — Cena tej knjigi je tako majhna, da jo bode prav vsak lahko kupil. Knjiga obsega 129 strani, in velja nezvezana Din 10.—. Naroča se pri

H. Ničman, Ljubljana, Kopitarjeva ulica 2

Umrl nam je danes po dolgi, mučni bolezni, previden s tolažili svete vere, naš ljubljani soprog in oče, gospod

Franc Rožanec

restavratel zdravilišča Dobrna

v 50. letu svoje starosti.

Pogreb blagega pokojnika bo v četrtek, dne 22. t. m. ob 16 iz hiše žalosti na domače pokopališče.

Dobrna, dne 20. februarja 1934.

Valburga, žena, Linči, Franci, Karli, otroci in ostalo sorodstvo.

Ludvik Ganghofer:

Samostanski lovec

Egger je debelo pogledal in zmajal z glavo. »In poglej me, kakšen sem — da boš vedel, ako te bo morda kdo vprašal. Prav res, kajne? Niti trohice saj nimam na obrazu — ne pičice krvi na jopiču?«

Eggerja, ki ga je spreletelo tako, kakor da bi mu obraz namazal z apnom, je zasloval: »Toda ljubi Gospod Bog, kaj si vendar napravil?« »Kar sem v boju napravil neštetokrat, če me je hotel kdo prijati.« Zamahnil je s pestjo po zraku in oči so mu zagorele v temnem soju. »Biti je moralo!«

»Polzer, Polzer!« je zastokal kmet in sklenil roke.

»Jezik za zobe! Če sliši kdo, ki bi raznesel dalje, si kriv ti toliko ko jaz. In kje domuje frajman, veš tudi! Zadnji teden je dobil novo kolo — staro se mu je strlo pri Mattausarju, ki je na zadnjo biljo zabodel samostanskega blapca. In zdaj srečno! Pomagal sem tebi in sebi — zdaj morava nositi tudi oba na grbi!« Wolfrat se je obrnil k vratom.

Eggerju so se zašibila kolena; hotel je steči za solarjem, pa ni mogel napraviti niti koraka. »Polzer!« je ržal. »In lok? Pa ga za božjo voljo nisi zgubil, da bi ga našel kdo, ki ga ne sme?«

»Ne, bel sem spet ponj in sedaj leži v Kesselbachu v tolmunu najgloblje tesni, privezan na kamnu, kakršnega nobena povodenj ne splavi na dan. Zelel bi samo, da bi ležalo tudi ono drugo tam v vodi. A tega ne morem iztrgati iz sebe!« Udaril se je s pestjo na prsi, nemo priklinal v pozdrav ter zapustil hišo.

Tokrat ni preskočil žive meje, ampak se je vrnil na cesto in stopil na svoj fevd skozi vrata v plotu. V kotu vrta se je podil Lipce za jaskajimi kokošmi. Wolfrat ga je hotel poklicati, a je

zmajal z glavo: »Fant se me danes ne sme dotakniti!« Okleval je krenil proti hiši; solnce je sijalo v odprto vežo; toda ko je stopil čez prag, je njegova temna senca zakrila obsevana tla. In kako je bilo tiho! Nihče ga ne kliče, nihče mu ne pripaja s pozdravom nasproti. Otrok bo spal, se je domislil, in ne marajo buditi. Sezul je čevlje in stopil v izbo.

Poleg postelje je sedela njegova žena v pletenem stolu. »Dobro jutro, Zefi!« je spregovoril tesnobno. A ni mu odgovorila; roke je bila sklenila na križu, razkuštrani lasje so se ji mešali po ramenih in strmo, nobene solze več v očeh, mu je gledala nasproti.

»Reči vendar vsaj besedico! Kako mu gre?«

Poskušala je spregovoriti, pa so se ji ustnice samo nemo gibale; potem je nenadoma prodirno kriknila.

Ozrl se je na otroka in kar je zagledal, ga je streslo po vseh udih. »Korajžo, Zefa, korajžo!« je sloval in potegnil iz žepa usnjato možnjo, kjer so se opazili na njej rjavi madeži in se je tresla v Wolfratovih rokah. »Korajžo, Zefa — poglej, prinesel sem nekaj, to mora pomagati! Valptovemu otroku je tudi pomagalo. Daj sem žlico...«

»Wolfrat!« je bruhalo iz nje in z drhtečimi rokami si je segla v lase. »Najin otroček! Najin ljubi otroček! O moj Bog, o moj Bog...«

»Zefi!«

Planil je k postelji in potegnil z nje prt, s katerim je bilo pokrito otrplo telesce. Pobledel je pepelnasto, z eno roko je segel proti sreči, iz druge mu je zdrknila možnja in debele kepe strjene krvi, ki je bila v njej, je tlesnila na pod. Brez glasu, kakor vol, ki ga zadene sekira na glavo, se je zgrudil na tla.

»Wolfrat!« je kriknila Zefa in ga skušala dvigniti.

Ali je bil jok ali hrupav smeh, ki se je trgal z njegovih ustnic in napol zatepljal njegove zmešane besede? »In vse zaman, vse, vse — prav tako —

da, da, tako je priti moralo — zdaj leži moj otroček tu — in gori — gori leži oni drugi v krvi...«

»Sveti Jezus Kristus!« je jeknila Zefa. »Wolfrat! Wolfrat!«

Zmešano je pogledal kvišku in groza mu je spreletela telo. Ze je rekel preveč — sedaj mora povedati vse. Objel jo je z obema rokama, v stoku prižel svoj obraz na njeno krilo in je v zamolklih, hlastnih besedah priznal svoje delo. Vse, vse je povedal: kaj ga je zavedlo v rop, kako se je gori vse dogajalo in kako je mogel voliti samo med sramoto, ječo, bičem — in med tem, kar je storil.

Bleda je poslušala Zefa, ko mrtva, tresla so se ji samo roke, ki so počivale na njegovi glavi. In ko je umolknil, je segla tja v kup razkopane prtenine in je prijala otrplo, mrzlo ročico svojega otroka. »Zahvali se svojemu Bogu, ti moj ljubi otroček, da ti ni bilo treba tega več doživeti!«

»Zefi!« je zastokal.

Sklenila se je z obrazom prav k njemu in mu rekla povsem tiho: »Ali pa tudi veš, Wolfrat — ali pa tudi veš, kaj si storil? Nisi ubil samo onega — nas vse, sebe in mene in ubogega fanta in...«

Pritisnil ji je roko na usta.

»Ne, Zefa, ne — saj nihče ne ve — le eden, ki se mora sam bati govorjenja. In če me dajo tudi na natezalnico, povedal ne bom — in naredil nisem nič drugega, ko da sem Kristusa pribil na križ — in če bi ostal še on sam pri življenju in se spravil na noge...«

Mahoma je umolknil in prestrašen dvignil glavo. Ko strela je skočil pokonci, stisnil pesti in temno grozeč upiral oči proti kamri.

Gitka je stala na pragu: z drhtečimi rokami je lovila za oporo pri podbojih, ko da bi ji grozila kolena omagati. Njen prepaden obraz je govoril — čula je vse!

»Deklinat!« se je zagnal Wolfrat nanjo. »Kaj hočeš?«

Stegnila je roke v obrambo, groza je stresala

njena šibka ramena in plazeč se ob steni je hotela k vratom.

Jezno je zaklel in ji zastavil pot. »Kam hočeš?«

Tedaj je proseč dvignila roke in zahtevala: »K njemu! K njemu! Naj je mrtav ali živ — pusti me — moram k njemu!«

»K njemu? In zakaj k njemu?«

»Ker bom umrla, če ne smem!« je viknila. »Pusti me... pusti me...« In kakor z uma ga je prišla za roko in ga skušala zvleči od vrat. Sunil jo je, da se je sesedla na tla; pobrala se je in spet planila nanj.

»Deklinat!« je škripal. »Niti koraka mi ne napraviš iz hiše, ali...« Segel je na steno po sekuro in jo zavihtel.

»Jezus v nebesih... Wolfrat!« je zavreščala Zefa, ni pa imela moči, da bi vstala.

Z razprostrtima rokama je stala Gitka pred bratom. »Udari, le udari... saj si ubil tudi njega. Samo vesela bom, če udariš, da bom obležala in zadnjikrat zadihala. Udari, le udari... ali pa si ne upas? Misliš, da je z enim že dovolj? Potem pojdi stran od vrat in mi ne zapiraj poti!«

Visoko zravnana je stala pred njim, oči so se ji bliskale, kakor da bi zrasla in se za leta postarala v tej uri.

Povesil je sekuro in jo meril z leskečimi se očmi. »Nikamor ne greš, deklinat, ti pravim z dobrim...«

Zdelo se je, kakor da bi ga namerjala zgrabiti z obema rokama za prsi; pa se je premislila in je hitro stopila k postelji. »Poglej sem tvojega ubogega otročka... rajši sem ga imela ko sama sebe, in danes ponoči sem menila, da si moram dušo izmoliti iz telesa... in poglej, roko polagam na njegovo mrzlo srčece: da ne bom živemu človeku niti besedice znila o tem, kar vem!... Ali si zdaj zadovoljen?... Pusti, da odidem!«

»Ostaneš tu ti pravim! Dokler se nisem mirno s teboj razgovoril...«